

JUŻ (19 483) *pt i cn*

pt (19 272), *cn* (207).

już (19464), **juże** (19), *już a. juże* [z *koncówkami osobowymi czasownika*] (314); *już: juże BierEz* (176 : 8), *OpecŻyw* (258 : 3), *LibLeg* (88 : 2), *LibMal* (59 : 1), *RejKup* (507 : 2), *UstPraw* (15 : 1), *PudłFr* (50 : 1), *Paprup* (43 : 1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XIX w.

I. Partykuła: *Uwydatnia czynność, sprawcę lub przedmiot czynności, cechę, stan, sposób wykonania czynności lub ilość; iam Mącz, Calep, Vulg, Modrz; nunc BartBydgc; modo Mącz (19 272) :*

1. W połączeniu z czasownikiem (8718) :

a. Z osobową formą czasownika, orzecznikiem lub predykatywami uwydatnia trwanie, moment początkowy lub końcowy czynności lub stanu (6713) : *ListRzeż w. 11; PowUrb + (2); Iuż sie żywot nápełnił podźmy ípác. March¹ A4v; March¹ Wiet Av; BierEz 12v (35); MetrKor 38/287 (2); OpecŻyw 51 (89); ForCnR B3; PatKaz I 7 (6); PatKaz II 65v (26); PatKaz III 154 (11); Murm 13 (2); HistJóz Dv; TarDuch D4v; FalZioł V 24v (30); FalZiołSpicz V 119v; Vmarłać iuż kokofz która Dariufowi niofla iaycza. BielŻyw 149 (8); GlabGad C3 (17); March² 5 (3); MiechGlab 12 (8); BierRozm 3 (3); KlerWes Av; LibLeg 7/11v (38); March³ V6v; WróbŻoł qq2v (27); IVż sie wzrułfyło ferce moje ná łagodliwe flowá RejPs 67v (48); ComCrac 14v (3); LibMal 1543/76v (24); RejRozpr A3 (11); ConPiotr 35 (3); LudWieś A2; SeklWyzn g4v (2); RejJóz L6 (96); SeklKat Q2 (12); RejRozm 408 (3); ZapWar 1548 nr 2667; Paweł yuż počzina vczicz chorego. RejKup Q (140); HistAl B7v (10); KromRozm I L2 (9); Ítawił się Ítaroście (ktoremu iuż było o nim znać dano) MurzHist Dv (16); MurzNT Matth 2/20 (8); KromRozm II h4 (12); Yuż ná nas zwonyą k obyádu. KromRozm III Q4 (21); Diar 43 (41); DiarDop 102 (3); BielKom C8 (19); GliczKsiąż O8 (14); LubPs ffv (79); GroicPorz ggv (24); SeklPieś 20 (2); KrowObr 99v (90); RejWiz 134 (165); Leop Iudith 12/16 (68); OrzList h2 (8); UstPraw A3 (5); Y rzekł ieden/ zda mi sie iuż południe nádchodzi KochZuz A2v (3); LeszczRzecz A5 (2); RejFig A a4v (17); RejZwierz 2 (52); BibRadz Ruth 1/12 (67); OrzRozm R2v (25); BielKron 20v (240); GrzegRóżn G2 (11); KochSat B3v (2); KwiatKsiąż L3 (10); Iam invesperascebat, Iuż wieczór záchodził. Mącz 489d (76); OrzQuin O2v (15); Prot A4v (6); SarnUzn F (23); SienLek 184 (12); LeoPrzep H4v (4); RejAp CC4 (420); GórnDworz li8 (64); GrzepGeom E (8); Iulianie pan bog mię przyflał ku tobie powiedzieć/ że iuż przyiał twą pokutę HistRzym 116v (45); Iuż widzyeli ony iáwne dziwy á znáki/ ktore im Ezáialz z dawná opowiedzyał RejPos 196v (776); RejPosWiecz² 90v (4); RejPosWiecz³ 97v (3); BialKat 298v (26); Iuż się wrocił do domu przywiódł dwa Dźiánety BielSat B3 (10); GrzegŚm 16 (14); HistLan F6 (27); KuczbKat 365 (29); A póspolicie to widamy iż pod pánem záváždy bywa ochotnieyfzy [koń] niż pod flugą/ bo iuż zna dobrodzieiá íwego. RejZwierz 97 (290); RejZwierzPodw 183v; RejZwierzTrzec 274 (6); BielSpr 66v (14); KochMon 31 (2); Po vÍpráwiedliwieniu iuzechmy niewinni gniewu boże⁸⁰ WujJud 101v marg (40); WujJudConf 129v (18); KochList nlb 1; RejPosWstaw [143³]v (8); BudBib 4.Esdr 2/13 (20); BudBibKaw A3v; HistHel B2 (14); MycPrz I B4v (14); Strum L4v (33); WierKróc A2v (7); BialKaz Hv (8); BudNT Ff8v (19); StryjWjaz A3 (2); Iuż teraz więcey mowić niechcę: bo sie iuż ípozniło/ y noc sie przybliża CzechRozm 40 (183); Paprupan B3v (52);*

KarnNap ktv (9); *ModrzBaz* 1 (34); *ModrzBazBud* ¶6; *SkarJedn* 384 (19); *KochOdpr* A2 (6); *Oczko* 17v (7); *KochPs* 61 (18); *SkarŻyw* 249 (193); *KochTr* 14 (3); *ZapKości* 1580/17 (7); *MWilkHist* Bv (17); *StryjKron* 66 (35); *CzechEp* 202 (129); *CzechEpPORz* *4v; *KochJez* A2v (8); *NiemObr* 37 (19); *KochEpit* A3v; *KochFr* 82 (15); *KlonŻal* E4v (9); *KochBr* 153; *KochMuza* 26; *KochSz* B2 (5); *KochMRot* C (3); *ReszPrz* 78 (6); *ReszHoz* 132 (2); *ReszList* 189 (4); *rącz Wálzá Miłość Cefárka wltác/ iuz obiad będzie nie długo. WerGośc* 245 (10); *WerKaz* 305; *WisznTr* 13 (13); *BielSen* 10 (2); *BielSjem* 30 (3); *KochPam* 83; *KochPieś* 8 (7); *KochSob* 60 (2); *PudlFr* 9 (16); *ArtKanc* B2v (71); *BielRozm* 12 (11); *GórnRozm* N2 (14); *KmitaPsal* A2 (4); *KochProp* 10 (4); *KochWr* 27 (7); *PaprUp* H4 (15); *ZawJeft* 32 (5); *ActReg* 51 (52); *Calep* 211a (4); *GostGosp* 86 (12); *GrochKal* 9 (7); *Phil* C3 (4); *GórnTroas* 46 (20); *KochCz* B2v (2); *KochPij* C4 (3); *GrabowSet* K4 (14); *KochAp* 8 (2); *KochFrag* 46 (5); *OrzJan* 8 (26); *WyprPl* A4v (5); *LatHar* 170 (15); *KołakCath* A3v (6); *KołakSzczęśl* [D]; *RybGęśli* C4 (3); Tu iuz S. Lukałz poczyna zwác Páwłem, ktorego pirwey zwał Száwłem *WujNT* 449 *marg* (88); *WysKaz* 45 (6); *JanNKar* A3v (9); *JanNKarGórn* G4v (2); *JanNKarKoch* F3; Ale ten Státut iuz iest ingroślowan ná przelzłéy páginie. *SarnStat* 544 (96); *SiebRozmysl* Bv (18); *WitoslLut* Av4 (2); *GrabPospR* N2v (2); *KmitaSpit* B3 (5); *PowodPr* 39 (13); *SkarKaz* 4a (36); *VotSzl* Ev; *CiekPotr* 86 (28); *CzahTr* C3v (9); *GoslCast* 53 (23); *PaxLiz* C3v (27); blizkie y co rok bliźsze tyránná tego fásiedztwo we wrotá iuz wálze pogláda. *SkarKazSej* 660a (16); *KlonFlis* H3v (11); Te łłowá dlugie czynił Apollo ípániály/ W tym też członki me młode íen iuz opufzczály. *SapEpit* A3v (3); *KlonWor* 58 (25); *PudlDydo* B3 (8); *RybWit* A2v; *ZbylPrzyg* B (4); *SzarzRyt* D.

Wprowadza frazy występujące w funkcji wykrzyknika wyrażającego pozdrowienie, podziękowanie itp. (14): *RejRozpr* F2; A tak iuz cie tu Bog żegnay dofyć tey rołprawy *RejJóz* F4v; A tak kmotze gdy tak niechces Iuz dobrá noc juź ciń Czo chces *RejKup* n5v; *RejWiz* 43v (4); *OrzQuin* Aa5; iuz Boże vchoway iákiego potárgnienia ná iednego [przyjaciela]/ álic drugi iuz przed nim s ízarłzunem ítoi. *RejZwierc* 90 (3); *CzechRozm* 40; *PudlFr* 15; *CzahTr* I2v.

Fraza: »juź nie lza jedno, nie lza juź (było) jedno« (16 : 3): Ale což rzec: iuz nielza iedno ná to morze/ Ták y bez wioflá płynąc chociay zewsząd gorze. *RejWiz* 2; *BielKron* 315; *OrzQuin* E2; A ták nielza iuz było iedno íz Pan/ czyniác dofyć dekretom íwoim/ mułiał niłzczyć/ tępic/ á kázić on nędzny narod ludzki *RejPos* 102v (9); *RejZwierc* 71v (4); *WerGośc* 219 (2); Powie lekarź/ iufz teraz nielza/ iedno po łamy ítaw rękę vciác. *GórnRozm* K2.

Połączenia: »juź snadź« [szyk 33 : 31] (64): Abowiem wyłtępki náłfe/ iuz ínadz przewyźłfyły flábą krewkółlc náłfe *RejPs* 93v (13); *RejJóz* D8 (6); *RejKup* 13v (8); *BielKom* Fv; *GliczKsiąż* Q3; *LubPs* B6 (3); *RejWiz* 58; *OrzRozm* C3; *RejAp* 11v (5); *GórnDworz* N4v (2); *HistRzym* 97; *RejPos* 13 (6); *BialKat* 216; *HistLan* D4; *RejZwierc* [78²]v (5); *PaprPan* Dv; A ínadź iuz czás przyłzedł/ żeby go rátowác. *KochPs* 152; *CzechEp* 406; *WisznTr* 7; *PudlFr* 52; *ActReg* 96; *GrabowSet* B2; *PowodPr* 71; *GoslCast* 17.

»tedy juź« [szyk 64 : 28] (92): *PatKaz* III 92; Iuz thedybęde pífał o mocy wodek z zioł rozmagitich *FalZioł* II 3b (5); *LibLeg* 10/93v; *LubPs* G2v; *KrowObr* 15 (17); *UstPraw* G4v; *GrzegJtóżn* N4; Powiem tedy iuz ná fię (bo tego nie wiećie) Byłem kiedyś PROTEVS iedyny ná świcie. *Prot* A3; *RejAp* 59 (3); *GórnDworz* R2 (2); Ponieważ tedy iuz wiemy/ iáko dlugi/ iáko ízéroki Lan íeft/ nie trudno ij

możemy zmierzyć *GrzepGeom* L4v (4); *RejPos* 102 (3); *BiałKat* 301; *KuczbKat* 150; *RejZwierc* 98 (4); *RejPosRozpr* cv (2); *RejPosWstaw* [110²]v (2); *BudBib Nah* 1/12; *Strum* G; Wczymże go kto tedy fzczyćpác iufz ma? *BiałKaz* M2; *CzechRozm* 19 (11); *SkarJedn* 344; *SkarŻyw* 501; *StryjKron* 110; *CzechEp* 373 (9); *NiemObr* 68 (2); *ReszList* 144; *BielRozm* 3; *ActReg* 144 (2); *GostGosp* 144; *OrzJan* 77 (3); *WujNT* 1.Cor 6/7; *SarnStat* 280 (2); *PowodPr* 85; *SkarKaz* 485b.

»już też« [szyk 139 : 81] (220): *OpecŻyw* 97v; *GlabGad* C3v; *LibLeg* 10/70 (2); A iaciem fie też vniółła Iuż też pływam tak beż wiofla *RejJóz* Dv (3); *SeklKat* A4v (3); *RejKup* y7; *KromRozm I O*; *KromRozm II* g2v; *KromRozm III* M6 (2); *Diar* 71; *LubPs* G (2); *RejWiz* 78 (11); *RejZwierz* 6v; *BibRadz Ioann* 13/30; *OrzRozm P*; *BielKron* 237v (2); Magister dicendi praestantissimus, Przewyborny á miłterny wymowcá który też yuż vmié náuczić. *Mącz* 115b; *OrzQuin* Yv; *SienLek* 159 (2); *LeovPrzep* C3v; Co piłmo fwięte wodámi zowie to iuż też wiemy/ iż rozliczne narody ludzkie *RejAp* 140v (27); *GórnDworz* Ii7v (2); *HistRzym* 101; *RejPos* 118 (48); *BiałKat* 16; *HistLan* B2; *RejZwierc* 30 (19); *WujJud* 78 (3); *BudBib przedm* b3; *HistHel* D2v; *MycPrz* I Cv (3); *CzechRozm* 21v (33); *SkarJedn* 282; *SkarŻyw* 15 (3); *StryjKron* 255; y to prawdá, iáko fię iuż też to pokażáło w onym hárdym Papieskim przeciw Cefárzowi powstániu *CzechEp* [410] (19); *WerGość* 227; *PudFr* 18; *GórnRozm N*; *KochWr* 33; *ActReg* 55; Iużefmy fię też plákác náuczyły *GórnTroas* 12 (2); *WyprPl* Bv (3); *JanNKar* C4; *SarnStat* 879; *SiebRozmyśl* K3; *PowodPr* 25 (3); *CiekPotr* 76.

»już więc« [szyk 36 : 11] (47): *MiechGlab* 65 (2); Bowiem czás moy podobien ieft/ ku krotkiemu dniowi/ który fie iuż więc ku wieczorowi przychyli *RejPs* 148v (2); *RejRozpr* D (3); *RejJóz* L3v (2); *RejKup* n5v (2); *LubPs* H2v (3); *RejWiz* 73v (16); *SarnUzn* E7v (2); *SienLek* 151v; *RejAp* 92v; *RejPos* 280; *RejZwierc* 59 (3); *WujJud* 122; *WierKróc* A4; *CzechRozm* 149; *ModrzBaz* 11; *SkarJedn* 99; *ArtKanc* N3v; A iuż więc fyn książęcy vpadł ná koláná/ Y wyznał fwé poddánftwo *KochProp* 7; *RybGęśli* B3; *WujNT* 1.Cor 4/2; *SarnStat* 12 (2).

»już wždy« [szyk 7 : 6] (13): *RejPs* 77; *DiarDop* 106; *LubPs* N2v; *RejZwierc* 47 (5); *RejZwiercTrzec* 274v; *CzechRozm* 6v (2); *CzechEp* 223; Nuż/ nuż miłe niev laftv/ iákoż fię ftroicie/ A ná tym nędzny m świecie co wždy iuż broicie? *ZbylPrzyg* A2v.

α. Z zaprzeczoną formą czasownika (704) : *MetrKor* 40/815; *LibLeg* 10/92 (4); *ZapWar* 1548 nr 2656 (2); Iuż nie będziem siedzieć milczkiem *BierEz* D (6); *OpecŻyw* 19 (7); *PatKaz* II 79; *PatKaz* III 128; *HistJóz* E3; *FalZioł* V 15 (2); *BielŻyw* nlb 4; *GlabGad* L8; *WróbŻółt* S7 (2); *RejPs* 44v (4); *LibMal* 1544/89v; *RejRozpr* Gv (3); *RejJóz* I (14); *SeklKat* R3 (3); *RejKup* z5 (18); *HistAl* A2; *MurzHist* O2 (7); *KromRozm III* G8 (3); *Diar* 55 (4); *DiarDop* 109 (7); *BielKom* Cv (2) *LubPs* Mv (9); *GroicPorz* f4 (5); Iuż tu teras przec tego niemożecie/ ábyście tych oleiow/ zá Bogi niechwalili *KrowObr* 84v (6); *RejWiz* 58v (27); *Leop Dan* 10/17 (3); Już ten z námi nie poydzie *RejFig* Dd5 (5); *RejZwierz* 137 (5); *BibRadz Ier* 3/16 (8); Zle to fádźifz/ podobnoś fye dawno fpowiedał? (-) Niepomnie iuż kiedy/ ále co to ku temu. *OrzRozm* L (3); *BielKron* 234v (23); *GrzegRóżn* B2v; *Mącz* 440a (4); *OrzQuin* B2v; *Prot* B3; *SarnUzn* H6 (6); *SienLek* 33; *RejAp* 122v (28); *GórnDworz* Ff4v (21); *HistRzym* 30v (4); A czegożci iuż nie dołtawa *RejPos* 110 (81); *RejPos* *Wiecz*³ 96v (2); *BiałKat* 311 (2); *BielSat* D4v; *GrzegŚm* 63 (2); *HistLan* B (3); *KuczbKat* 430 (3); *PAtrzay* moy miły brácie iáka to niedbáłość/ Tu náłzych defenforow/ iuż nie mowię by złość. *RejZwierc* 246v (71); *BielSpr* 58; *WujJud* 244v

(15); *WujJudConf* 72 (3); *BudBib* 4.Esdr 11/22 (6); *HistHel* B3v (2); *MycPrz* II C2 (2); *Strum* Q2 (4); *WierKróc* B3 (2); *BiałKaz* D3v; *BudNT Rom* 11/6 (9); *CzechRozm* 89 (39); *PaprpPan* Nv (10); *ModrzBaz* 23v (2); *SkarJedn* 387 (2); *Oczko* 28; Ani iye iuż da przywieść [Pan]/ aby ímutnemu Lálfkę iefzcze okazał łudze íwoiemu? *KochPs* 113 (4); *SkarŻyw* 274 (29); *KochTr* 23 (5); *MWilcHist* Fv (2); *StryjKron* 522 (3); *CzechEp* 121 (21); *KochJez* A2v; *NiemObr* 107 (4); *KochFr* 55 (2); *KlonŻal* D4 (2); *KochPhaen* 24; *KochMRot* B3v; *ReszPrz* 67; Ale moy wízechmocny Pánie/ iuż niewiem co to zá ízalony rozum w tych ludziách pánuie/ ktorzy íię ná przyśfłe rzeczy by namniey nie ogládiaią. *WerGośc* 222; *WerKazPaprp* 274; *WisznTr* 17 (3); *KochPam* 86; *KochPieś* 14 (3); *PudłFr* 76; *ArtKanc* G17 (7); *BielRozm* 32v; *GórnRozm* H3v (3); *KochWr* 29 (2); *PaprpUp* Kv (4); *ZawJeft* 24; Nie chcę iuż wtey materiey więcey dowm̄ pisac *ActReg* 119 (9); *GostGosp* 104; *Phil* P4; A ia pytam/ [...] Gdzie Pryámus/ podobno z martwych iuż nie wftánie. *GórnTroas* 42 (8); *KochFrag* 51 (2); *OrzJan* 35 (6); Strzemieniá iuż nie widzę: gdzieś íi íie podziáło? *WyprPl* C3v (2); *LatHar* 706 (3); *RybGęśli* B4v (2); *WujNT* 504 (19); *JanNkar* F; *JanNkarKoch* G2; *SarnStat* 1158 (9); *SiebRozmyśl* F3; *KmitaSpit* B4; *PowodPr* 54 (3); Stárzy nie mamy íię iuż czego ípodziwáć. Poczyna w nas vmieráć żoładek/ żyły/ nogi/ boki/ głowá/ pámiéć wftáie. *SkarKaz* 422b (3); *CiekPotr* 65 (4); *CzahTr* L2v (4); *GoslCast* 59 (5); *PaxLiz* B3v (2); *KlonFlis* C2; *SapEpit* A2v (2); *KlonWor* 37 (3); *PudłDydo* [B5]v (2); *SzarzRyt* B3.

Połączenia: »snadź już« [szyk 3 : 1] (4): Snadź iuż tych przyczyn nie było czos ich nie wznawiała *RejJóz* H5 (2); *RejKup* v4v; *HistLan* B2v.

»tedy już« (9); *KromRozm II* i2V; *RejWiz* 152v; Nie boyże íie tedy iuż tey próżney łodki á nie wftępuy do niey *RejPos* 174v; *BiałKat* 306; *CzechRozm* 80v (2); *KochPs* 18; *PudłFr* 17; *SarnStat* 1163.

»już też« [szyk 13 : 7] (20); *MurzHist* P; *DiarDop* 113; *LubPs* X4v; Kuchmiśtrz v drzwi kołáce á Márízałek láie/ Podfkárbiemu pieniędzy iuż też nie doftáie. *RejWiz* 12; *BielKron* 308; *GórnDworz* K2; *RejPos* 288; *RejZwierc* 172 (5); *CzechRozm* 137v; *CzechEp* 163 (4); *CzechEpPORz* **4v; *OrzJan* 89; *PowodPr* 80.

»więc już« (4); *GórnDworz* Hh7v; Co íż czyni/ á Więc że iuż dla tego mocy nie ma? *CzechRozm* 183v; *CzechEp* 421; *PowodPr* 11.

»już wždy« [szyk 1 : 1] (2): A ták w rósthropnym á w bácznym iuż wždy przyrodzenie zgołá wízytko ták záboleć nie może/ áby íie powfciaǵnąć nie miáło *RejZwierc* 73; *OrzJan* 90.

b. *Z rozkaźnikiem* (1244) : Siołtry iuż íie wyítrzegaymy/ Nie koźdemu dowierzaymy. *BierEz* P3 (10); *OpecŻyw* 124v (31); *ForCnR* D4; O wízechmocnoźczy bołka raczy íyá yufch ímylouacz nad íwem íthworzenyem *PatKaz II* 33v; *PatKaz III* 153v; *FalZioł* V 85v (2); *BielŻyw* 164; *BierRozm* 21; *WróbŻołt* 79; *RejŁas* w. 65; *RejRozpr* Fv; *RejPs* 45 (11); *RejRozpr* F2v (3); *RejJóz* A8 (48); *SeklKat* Y4v (2); Iuż mie przelstan mam czy dofyć Ledweć moge głowę wznośfć. *RejKup* f4v (49); *HistAl* L (2); *KromRozm I* B2; *KromRozm II* a2v; *KromRozm III* N3; *BielKom* G6v (4); *LubPs* X4 (58); *SeklPieś* 20; *KrowObr* 6 (3); *RejWiz* 144v (23); *Leop* 1.Reg 20/22 (6); *RejFig* B2 (5); *RejZwierc* 143 (15); *BibRadz Tob* 11/8 (7); *OrzRozm* D2 (6); Iuż íynu Alexánder ínfzego íobie kroleítwá nábyway *BielKron* 123 (7); *GrzegRóżn* O2 (2); *KochSat* Cv (4); Remitte iam me onerare iniuriis, Przeftámi yufz złorzeczić. *Mącz* 227a (5); *OrzQuin* H2 (5); *Prot* A4 (6); *SienLek* 43v (2); *RejAp* 61v (38); *GórnDworz* N6 (8); *HistRzym* 58v (4); *RejPos* 12 (141); *BiałKat* 61 (3); *GrzegŚm* [A2] (3); *HistLan*

C3v; *KuczKat* 340; Ale tu już teraz pilno nie dzierz mądrości *RejZwierc* 146 (35); *KochMon* 33; *WujJud* 80 (4); *RejPosWstaw* [110²]v (2); *BudBib* 4.Esdr 14/12 (3); *HistHel* B4v (8); *MycPrz* I B3v (8); Połtępuyże już dálej z wagą kędyć potrzebá *Strum* B4 (5); *WierKróc* A3 (6); *BiałKaz* G4v; *BudNT Act* 24/25; *CzechRozm* 10v (15); *PaprPan* O4 (10); *ModrzBaz* 141 (8); *ModrzBazBud* ¶5; *SkarJedn* 300; *KochOdpr* D2; Obrocze fercá náfze już ku łobie/ A gniew twój dawny niechay zgáśnie w tobie *KochPs* 127 (3); *SkarŻyw* 75 (10); *MWilkHist* B (6); *CzechEp* 138 (12); *NiemObr* 172; *KochFr* 116 (7); *KlonŻal* A4v; *KochMROT* B2; O czym już niech będzie ná ten čás dofyć *ReszPrz* 140; *WerGość* 236; *KochPieś* 20; *PudłFr* 67 (2); *ArtKanc* K2 (36); Ale iuż o tym prawie wálzym niechay koniec będzie *GórnRozm* K2 (4); *KmitaPsal* A2v; *PaprUp* H4; *ZawJeft* 21 (2); Iuż powiędz/ coś w tym fercu oboiętnym łkryłá *GórnTroas* 61 (4); *GrabowSet* P2v (3); *KochFrag* 27; *OrzJan* 121; *WyprPl* A4v (2); *LatHar* 211; *KolakCath* B3v; *WujNT* 541 (2); *SarnStat* 196 (3); *SiebRozmyśl* Gv (3); Iuż tego przebac. *KlonKr* E2v (2); *KmitaSpit* B4; *PowodPr* 15; *SkarKaz* 634 (6); *VotSzl* D; *CiekPotr* 87 (3); *CzahTr* K (2); *GosłCast* 57 (6); Iuż Muzyko gray/ Lizyczopie drgay. *PaxLiz* E4 (2); *SkarKaz* 689a (2); *KlonFlis* E4v (7); *SapEpit* A3 (3); *KlonWor* 25; *PudłDydo* B (2); *ZbylPrzyg* B3; *SzarzRyt* B2v (2).

Połączenia: »(a) tak już« [szyk 53 : 73] (71): *FalZioł* V 22a (2); á thak przed nie náfz miły panie już do końca zewłłego rácz wyzwolic nas *RejPs* 194 (6); *RejJóz* D4v (11); *SeklKat* Z2v; A ti iuż tak panie bracie Racz krolowacz tu wtey kraczie *RejRozm* 408; *RejKup* n6 (12); *KromRozm III* C5; *LubPs* S4v (3); *RejWiz* 39v (4); *Leop Matth* 13/18; *RejZwierz* 36v; *BielKron* 233 (2); *OrzQuin* V2v; *RejAp* 126; *GórnDworz* Kk8 (3); A ták już nie rozráduycie niebiołá y włyłcy cołcie w nich łá. *RejPos* 332; *HistLan* D3; *RejZwierc* 127 (3); *MycPrz* II B [3]v; Przetoż to iuż ták tżynny by włio nie zginelo *WierKróc* B3; *CzechRozm* 10v (4); *PaprPan* Cv (2); *CzechEp* 347 (2); *WerGość* 267 (2); *BielSjem* 15; *PudłFr* 46 (2); *ArtKanc* N4.

»ba już« (3): Bá iuż ty mów coć nie widzi *BielKom* F3; *GrzegŚm* [N3]v; *PudłFr* 64.

»juz (a) juz« (5): *BierEz* A4; *BielKron* 244v; Iuż iuż złośliwi poznaycie/ Iuż iuż w Páńłkich drogách trwaycie *ZawJeft* 15 (2); *GórnTroas* 65.

»juz tedy« [szyk 8 : 7] (15): Ołádzcie nie tedy iuż/ iefliście namiestnicy Apołtolłcy/ albo nieprzyáciele Boży? *KrowObr* 91 v (2); *BibRadz Ez* 21/28; *OrzRozm* H3; *GórnDworz* Hh8 (2); *GrzepGeom* Iv; *RejPos* 314; Ráczże iuż tedy przyiác mnie s tym wirłzem moim *StryjWjaz* A2v; *CzechRozm* A4; *CzechEp* 129; *NiemObr* 74; *LatHar* 151.

»juz też« [szyk 11 : 1] (12): *OpecŻyw* 28v; Iuż też dálej połtápmy do przypadkow iego/ Ktore okołó niego [...] Tu nie rozlicznie toczá *RejWiz* 9v; *GórnDworz* S5v; *HistRzym* 80; *RejPos* 285 (2); *RejZwierc* 82 (3); *CzechRozm* 165v; *CzechEp* 192; Ale iuż téz powiędzcie łzácunek łwych rzeczv. *WyprPl* B2v.

»juz więc« [szyk 6 : 5] (11): Wierę więc niechay łata iuż kędy chce ławá/ Kiedy nas nie dołtanie/ iuż rołci pfu trawá. *RejWiz* 22; *MurzHist* N4; *RejWiz* 192 (3); *RejZwierz* 134v; *GórnDworz* T7v; *RejZwierc* 159; *CzechRozm* 129 (2); Iuż Więc łpicie/ y odpoczywaycie *WujNT Matth* 26/45.

»juz wždy« [szyk 4 : 1] (5): *RejJóz* M3v; O łłaleni yuż wždy kyedy temu zrozumyeycye. *LubPs* V3v; *HistHel* B4v; *CzechRozm* 219; *ModrzBaz* 94v.

Frazy: »już wiedz« (19): Pátroklufow namiáftek onego Greczyná/ Iuż wiedz że nie podłego doftáías to fyna *PaprPan* Iv (19).

»już wierz« [szyk 47 : 1] (48): *RejJóz* N5v; *RejKup* f3 (2); *RejWiz* 191; *Prot* Cv; *RejAp* 200v; *BiałKat* 308v; *RejZwierc* 91; MEnenius był w Rzymie s fwym rozumem fzczodry/ Iuż temu wierz ná wżytko ieft ten pan ták dobry *PaprPan* Y2v (33); *KochFr* 126; iefli w duchownym álbo młodzieńkim ftanie/ to iuż mi wierz/ że tám rząd v tákiego w domu każdego/ iáko w gęsim chlewie *WerKaz* 299; *KmitaPsal* A4v; *CzahTr* F3 (3); Ludzi tám w tárgu przedáią iuż mi wierz/ Iáko inny źwierz. *KlonFlis* D2.

bb. *Wzmocnionym przez partykułę: -ż(e), -ć* (127) : *BierEz* O4; proífę wás niechátz iuż tu vmrę przy nijm *OpecŻyw* 157 (9); *RejJóz* C2v (2); *RejKup* t4 (3); *MurzHist* G3; *BielKom* F6v; *LubPs* F4 (32); *KrowObr* 78v; *RejWiz* 19v (5); *Leop Matth* 26/43 (2); *RejFig* Bb6v; *BibRadz Iob* 11/13 (5); *Mącz* 163b; *SarnUzn* [E2]; *RejAp* 161 (4); *RejPos* 232v (10); *RejPosWiecz*² 92; *RejPosWiecz*³ 97; *BiałKat* 66 (2); *HistLan* C3v; *RejZwierc* 3v; *MycPrz* I C; *SkarŻyw* 173 (2); *CzechEp* 298; Niechże iuż idzie/ á ty pátrzay pilnie Mam zá to/ żeś fie rádował omylnie. *KochSz* C3v; *ArtKanc* L11 (7); *KmitaPsal* A5v; *Phil* C2 (2); *GórnTroas* 59; *WyprPl* B3; *LatHar* 654 (4); *WujNT Mar* 14/41; *SiebRozmyśl* F (5); Stulże iuż powiádáczkę/ dofyć było tego *GosłCast* 63 (3); *KlonFlis* H5 (2); *SapEpit* B4; *KlonWor* 40.

Połączenia: »też już« [szyk 3 : 2] (5): *LubPs* G; *RejAp* 87v; Przytápmyż iuż też do końca *CzechEp* 317 (3).

»tedy już« (1): Rozumiéyże tedy iuż fłowá Páńlkie: iż nie záfwdy Chryftulá mamy widomé⁸⁰ *BiałKat* 306.

»już więc« (1): Pátrzayże iuż więc potym gdy młodość podroście/ Iácy záfwdy hárcuią około niey goście. *RejWiz* 89v.

»wždy już« (1): milczćiefz wždy iuż/ á prawdę poznayćie. *SkarKaz* 159b.

α. *Z zaprzeczoným rozkáźnikiem* (138) : *BierEz* A2 (6); *OpecŻyw* 164v; *FalZioł* V 73v; iuż fie więcey nie nie fráfuý duffo moiá *RejPs* 64 (3); *RejJóz* P (5); *RejKup* e4v (7); Yuż nas dáley ludzkimi vftáwámi/ y Ancykryftowemi á dyabelskimi zabobony zá nos nyewodźcye *KromRozm* I B2; *MurzHist* N3; *LubPs* H4 (3); *RejWiz* 173v (4); *Leop* 1.Mach 13/40 (4); *BibRadz Num* 18/22 (2); *BielKron* 315 (2); Nie śli iuż do Genewy po fzáble y kordy/ Chybábyś ty chćiał ciągnąć ná tátárskie Ordy. *Prot* Cv; *SarnUzn* E; *SienLek* 36v (2); *RejAp* 90 (5); *GórnDworz* P3; *HistRzym* 62v; *RejPos* 130v (19); *BielSat* Ev; A pan fie w łeb fkubie/ po miefzku fie dłubie. Iuż nie piłkay dudo/ bo w nim bárdzo chudo. *RejZwierc* 114 (3); *BudBib Lev* 17/7; *MycPrz* I B3v (3); *WierKróc* A4v; *BudNT Eph* 4/28; *PaprPan* Cc3v (2); Otożeś teraz zdrowym zoftál/ iuż niegrzełz więcey *KarnNap* D2; *SkarŻyw* 583; *MWilkHist* H2 (5); *NiemObr* 110; *KochFr* 23 (4); *KlonŻal* C3; *WisznTr* 35; *KochTarn* 79 (2); *ArtKanc* Lv (5); *BierRozm* 33; *KmitaPsal* A3v; *KochProp* 15; *PaprUp* D3v; *ActReg* 84; *KochFrag* 30 (2); *RybGęśli* C4v; *WujNT* 540 (3); *JanNKarKoch* G2; *SarnStat* 1149 (2); nie możecie z námi ná tę drogę/ iuż fię około wozow náłzych nie wiefzayćie. *SkarKaz* 245b; *CiekPotr* 45; *GosłCast* 32 (2); *KochFlis* B3v (2); Przy cnym domie Sápiehow/ niechćiey fię iuż trwożyć. *SapEpit* A2; *PudłDydo* B4 (2); *ZbylPrzyg* B2v.

Połączenia: »ba już« (1): Bá iuż niechay nie bedzie áni mnie áni thobie *Leop* 3.Reg 3/26.

»(a) tak już« (5): *RejWiz* 142 (2); A ták iuż nie fádźmi ieden drugiego *BibRadz Rom* 14/13; *BielKron* 194 (2).

»już tedy« [szyk 1 : 1] (2): Iuż tedy o duřło milá/ niezamykáy daléy twégo fertza *OpecŻyw* 141v; *BudBib* c4.

»już więc« (1): O to prácu y by mógl iednego/ Przyaciéla mieć práwego: Przed ktorym Więc iuż nic nie tay *BierEz* G.

»już wždy« (1): dořyc iź fráfuujemy ludzi ná zyemi/ iuż wždy nie fráfuujemy Páná fwoiego ná niebie. *RejPos* 271.

c. W oznajmieniach z elipsą formy osobowej czasownika (761) : On rzekł/ á wřák bliřko iuż noc/ A táć mi ma wiele pomoc *BierEz* R2v; *PatKaz II* 74v (2); *KlerPow* [5]; *FalZioł* V 71 (4); *BielŻyw* 24; *RejPs* 94 (2); *RejRozpr* C2v (3); *RejJóz* F4v (20); *LibMal* 1546/117v (2); *RejRozm* 406; Ba tobiecz Michale smieřłno Alie mnie juź barzo teřłno *RejKup* Bbv (33); iuż nám řıla y moc vřtała/ żebyřmy mieli zbroię znořić y vćiski woienne/ abowiem iuż lata nařze w řtarořci pořzłe *HistAl* B5 (2); *KromRozm I* B3; *MurzHist* Pv; *MurzNT* 51; *KromRozm III* C2; *DiarDop* 110 (3); *BielKom* G6; *LubPs* T5v (5); iuż máła náđzieiá o nim áby řye miał polepřzyc. *GroicPorz* kkv (2); *GroicPorzRej* C3v (2); *KrowObr* 156 (3); Iac iuż od ciebie muřę/ poruczam cie Bogu *RejWiz* 176 (50); *Leop Act* 27/33 (4); *OrzList* cv; *RejFig* Cc7v (5); *RejZwierz* 67 (17); *BibRadz Ex* 1/9 (5); Pánie iuż Geř ná řtole. *OrzRozm* V3v (4); *BielKron* 325v (7); *KochSat* A3 (2); *Mqcz* 382b (6); *OrzQuin* C3; *Prot* E2; *SienLek* 55v (4); *LeopPrzep* Iv; *RejAp* 147v (28); *GórnDworz* H4v (3); *HistRzym* 126 (2); *RejPos* 305v (48); *RejPosWiecz*³ 98; *BiałKaz* 213v; *KwiatOpis* B2v; *Grzegřm* A2; *HistLan* Dv (3); *KuczbKat* 375; Ale iuż trudno ty pokrzywy wpleć/ muřiałby ie motyką mocno wykopać. *RejZwierc* 34v (69); *KochMon* 34; *WujJud* 36v (7); *WujJudConf* 144; *RejPosWstaw* [143²]v; *BudBib* 4.Esdr 14/16; *MycPrz* C4 (3); *Strum* R3 (7); *WierKróc* Bv; *BiałKaz* D3v (2); *BudNT Rom* 11/6 (2); *CzechRozm* 50 (5); IVź precź twe wřzyřtko meřtwo zacny Telámonie *PaprPan* X2 (2); *ModrzBaz* 140v (2); *SkarJedn* 167 (2); *KochOdpr* D3 (2); *KochPs* 131 (2); Iuż ři niewřtydliwcy náđ Turki y ono řtare pogáńřtwo gorřzy. *SkarŻyw* A4 (17); *KochTr* 8; *MWilkHist* G4v (6); *CzechEp* 185 (6); *KochJez* B2; *NiemObr* 136 (2); *KochFr* 103 (2); *KlonŻal* D4v; *KochPhaen* 22 (4); *KochSz* C2 (2); *ReszList* 166; *WerGořc* 253 (2); *WisznTr* 24 (2); *BielSjem* 6; Wody z gór řzumią/ á pięniřta Wilná Iuż brzegóm řilná. *KochPieř* 31 (3); *KochSob* 62 (4); *ArtKanc* M14 (3); *GórnRozm* Mv (3); *KochProp* 8; *KochWr* 31; *ActReg* 86 (4); *GostGosp* 80 (4); *Phil* N3; *GórnTroas* 10 (4); *KochPij* C4v; *GrabowSet* G (8); *KochFrag* 46; *OrzJan* 43 (3); *LatHar* 149; *KořakSzcześł* C4v (2); *RybGeřli* C3v; Coź nam iuż więcey po řwiádkách [Quid adhuc desideramus testes?]? *WujNT Mar* 14/63 (3); *WysKaz* 45 (2); *JanNKar* B4 (3); *SarnStat* 1180 (4); *GrabPospR* N3v; *KmitaSpit* N3 (2); *PowodPr* 26 (2); idź/ iuż zdrow řyn twoy *SkarKaz* 420a (5); *CiekPotr* 12 (4); *CzahTr* L4 (2); *GosłCast* 46 (5); *PaxLiz* O4v (5); *KlonFlis* B3 (8); *KlonWor* 56 (6); Nie dał řzárpác Kmiotkow ni Mieřzczánów/ Nie wiele iuř tákich w Polřcze Pánów. *RybWit* C2v; *SzarzRyt* C.

Pořczenia: »już(to) snadź« [szyk 1 : 1] (2): *RejWiz* 50; iuż to řnadź iářny wykład *RejAp* 108v.

»tedy juź« (1): Wino Białe iest gorące⁸⁰ przirođzenia w wtorim řtopniu/ Stare wino tedi iuż w trzecim řtopniu *FalZioł* I 155d.

»już teź« [szyk 7 : 2] (9): A iuż teź w nocź nie blizu więcź řie kęř przeřpiemy *RejJóz* 17v; *RejWiz* 19 (2); *RejZwierc* 80v (2); *CzechRozm* 128v; Namniey řie nie řzánuie ten tho nářz Ořmolfki/ Iuż teź tho nářz Cincius drugi zacny Polřki. *PaprPan* Aa2v; *CzechEp* 172; *ZbyłPrzyg* B3.

»już więc« [szyk 6 : 3] (9): *RejRozpr* F4v; Iuż więcz trudno wilkiem orać Kto fie nauczy zle dżać *RejJóz* H8v (2); *RejWiz* 168v (3); Więć tu iuż wlfyftcy fynowie twoi [*Nunquid iam completi sunt filii*]? *Leop* 1.Reg 16/11; *RejZwierc* 120v; *CzechRozm* 126.

»wždy już« [szyk 3 : 1] (4): *RejWiz* 46; Tu wždy iuż na tym fwiecie iáko táko/ ábo zárázem odćiripeć/ ábo wždy do czáfu więzyenie podiąć *RejPos* 248 (2); *RejZwierc* 59.

Frazy:»już czas« (szyk 34 : 6] (40): *RejPs* 44 (3); *RejRozpr* Kv (2); Dawno lię było rozmjllać Niż gdy yuż Czás od powiędać *RejKup* y7v (5); *GroicPorz* z2v (4); *RejWiz* 63 (2); A ták iuż mi czás [*Tempus est ergo*] żebym fie wroćił do tego który mię połłał *Leop Tob* 12/20; *RejZwierz* 23v; *BibRadz Ps* 118/126; *BielKron* 242v (2); *RejPos* 58; *BiałKat* 81; O iuż wierę też czás Tobie odpoczynąć. *RejZwierc* 158v (2); *BudNT przedm* b7v; *CzechRozm* 237; *ModrzBaz* 133; *SkarŻyw* 574 (4); *StrykKron* 160; *CzechEp* 322 (3); *WerGość* 267; *LatHar* 167; *WitosłLut* A4v; *CiekPotr* 35.

»już dosyc [w tym: o czym (15), czego (4)]« [wyraża ostateczne, nieodwołalne zakończenie czego, koniec] (21): *FalZioł* V 35; *KłosAlg* A4; *KromRozm I* B2; *GliczKsiąż* O4; *BibRadz* 3.Reg 19/4; Diei multum iam est. Yuż dołić teras dnia *Mącz* 88b; *RejZwierc* 125; *BudNT przedm* b7v; *ModrzBaz* 31v; *SkarŻyw* 28; *NiemObr* 40 (2); *GórnRozm* D4v; *ActReg* 54; Ale iuż o tym dofyć/ czemum ia nie tylko z Lácińfkiego/ ále y z Graeckiego te księgi przełóżył *WujNT przedm* 20 (2); *WysKaz* 39 (3); *CiekPotr* A3v; *KlonFlis* F3v.

»już (to) (za) nic« (12): *RejKup* r7v (2); *RejWiz* 89v; *RejAp* 146v; A iuż nie ná tym/ iż ná máły czás poczekamy drugich/ łpiąc y odpoczywáiąc w ziemi. *GrzegŚm* 43; *RejZwierc* 131v; *CzechRozm* 248v; *SkarJedn* 365 (2); *KochPieś* 62; Iuż łłowá zá nic/ y obietnic zbytek/ Sam zyłk ołoby/ y godność cukruie *GrabowSet* Y2; *CiekPotr* 15.

»już po [kimś, czymś]« (9): *MurzHist* P; Absumpti sumus, Iuż po nas *Mącz* 432d (4); *RejZwierc* 157; *KochPs* 54; Kroleństwo targa/ y iuż po ozdobie Kościołow/ ku twej chwale budowaných *GrabowSet* T4v; *CiekPotr* 41.

»już próżno« [szyk 20 : 2] (22): *RejŁas w.* 36; *RejJóz* A8v (2); *RejKup* bb2; *GliczKsiąż* 14; *RejAp* 147v; tho iuż próżno/ ponieważ Czo fie sftháło/ odłthác fie niemoże *GórnDworz* Ff2; *RejPos* 121 (2); *KochMon* 25; *MycPrz* I B2; CHorąży w Káltuliey mówią że był łławný/ Iuż go próżno włpominác bo temu wiek dawny. *PaprpPan* C3; *StrykKron* 642; *CzechEp* 127; *WisznTr* 22; *KochPieś* 9; *ZawJeft* 28; *ActReg* 157; *GostGosp* 76; *GosłCast* 71 (3).

α. *W oznajmieniach zaprzeczonych* (72) : *BierEz* B2v; Ach czieżkýć mé opatrzenie Gdyż już niwkyem nadzieje nie *RejKup* n7 (2); *MurzHist* T; *KromRozm III* B7v; *LubPs* X3 (2); A iákoż tu zrozumieć tey dziwney iftności/ Iuż to pewnie nie náłzycli wiedzyeć dowćipności. *RejWiz* 155v (9); *Leop Gen* 46/30; *RejZwierz* 143 (2); *BielKron* 353v (2); *RejAp* 196v (2); *GórnDworz* Hh8v (3); *RejPos* 291 (6); *RejZwierc* 185 (6); *KochList nlb* 1; *CzechRozm* 51; *KochPs* 58; *KochJez* A4v; *NiemObr* 148; *ReszList* 192; vyźrzał że to iuż nie przelewki *WerGość* 219; *WisznTr* 14; *KochPieś* 34; *ZawJeft* 18; Kmieć który nie zášieie/ iuż wiáry nie godzien *GostGosp* 38 (2); *GórnTroas* 53 (4); *GrabowSet* C3; *OrzJan* 48; *KolakCath* B4; *WujNT* 782 (2); *SkarKaz* 552b; Nie náłz to iuż dom. *CiekPotr* 81; *SkarKaz* 673a.

Połączenia: »już snadź« (1): A już łnac temu kończa nię *RejKup* bb5v.

»już też« (3): Już mi też nie ftráfzna áni śmierć/ gdyż wiem iż oná [...] ieft przez tego Páná mego złamána *RejPos* 110 (2); *RejZwierc* 101v.

»wždy już« (1): Boć wždy iuż nie wŕzytko pyłzni/ nie wŕzytko łákomi *RejZwierc* 79.

Fraza: »już nie wczas« [szyk 6 : 1] (7): *RejKup* f5v; Serum est in Thalamo cunctari, Nie wczas yuż kto lie w położnicy rozmyłła. *Mącz* 72a; *RejPos* 342v; *KochFr* 29; *CzechEp* 122; Iuż niewczás: czym lie vłkarzał/ że iuż nádzieiá wŕzytká zginęła *OrzJan* 36; *PowodPr* 75.

2. W połączeniu z innymi niż orzeczenie lub orzecznik częściami wypowiedzenia (6162) :

a. Z przysłówkiem lub wyrażeniem przyimkowym w funkcji przysłówka (3455) :

aa. Wyrażającym czas (1414) : *BierEz* E2v (2); poŕsedł Iezus miły iuż w wieczor ku łwó milé matce *OpecŻyw* 73v (6); *PatKaz I* 13; *PatKaz II* 77v (6); *PatKaz III* 103v; *FalZioł V* 16 (2); *WróbŻołt* S6; *RejPs* 164 (5); *LibLeg* 11/136v (2); Iuż to rychło dwie niedzieli Niczełmy od wás niemieli *RejRozpr* B2 (3); *RejJóz* A6v (2); Na mąkach zeznał yłu yvłz od Roku poznał łzye stem tho Jacubem thowarłfzem łzwoyem *LibMal* 1553/173 (2); *RejKup* G (5); *HistAl* N3v; *ZapWar* 1550 nr 2664; *MurzHist* B3v (2); *KromRozm II* h2v; *Diar* 24 (6); *DiarDop* 105 (2); Zyáwłz miłofierdzye twe ná myę nędznego/ Tu yuż po wŕłytki dni żywotá moyego. *LubPs* F3 (5); *KrowObr* 215v (2); Yuż cie on do ołtátká łnádnie doprowádzi/ Żeć lie o namnieyłzy pień koło nie záwádzi. *RejWiz* 138 (6); *UstPraw* D4v; *RejFig* Cc4v; *RejZwierc* 34v (3); *WyprKr* 50; *OrzRozm* Cv; *BielKron* 282 (9); *KwiatKsiąż* E4 (2); *OrzQuin* B4v; *SienLek* 12v (4); *LeouPrzep* E4; *RejAp* I55v (16); *GórnDworz* Kk8; *RejPos* 316 (58); *RejPosWiecz*² 95v (2); *BiałKat* 18v; *HistLan* C4; *RejZwierc* 129v, 162, 194, Aav (23); *RejPosWstaw* [110³]v; *BudBib* I 386d marg; ták się potym rołtáli/ że się iuż do śmierci łwych nigdy niewidzieli. *BiałKaz* K2 (2); *BudNT przedm* c4v (6); *StryjWjaz* Cv; *CzechRozm* 25v (11); *PaprPan* K2; *KarnNap* B4; *SkarJedn* 212 (3); *KochOdpr* D2v; *Oczko* 10; *SkarŻyw* 311 (11); *StryjKron* 86; *CzechEp* 50 (11); *NiemObr* 16; *KochSz* Bv; *ReszPrz* 67; *WisznTr* 23; *ArtKanc* Q6v; *BielRozm* 11; *GórnRozm* A3v (3); Iuż za iego Panowania niemála także łzkode Tatarzijn vtzinil *PaprUp* G3; *ActReg* 182 (3); *OrzJan* 85; *RybGęśli* B4 (2); Nie boy fię: od tąd iuż/ ludźie łowić będziefz [*ex hoc iam hornines eris capiens*] *WujNT Luc* 5/10 (4); *SarnStat* 1225 (17); *KmitaSpit* A3; *SkarKaz* 634a; *CiekPotr* 44 (2); *KlonFlis* H4; *KlonWor* 56; *PudłDydo* B3.

Połączenia: »już dawno, z dawna, od dawna« [szyk 149 : 11] (145 : 14 : 1): *BierEz* N2; *PatKaz II* 69v; *RejPs* 109v (3); *LibMal* 1547/30v (2); *RejJóz* G6 (3); *MurzHist* M4; Boć wyełki czás yuż dawno yełt o moy miły Pánye/ Abyś zełłał tu nędnym [!] nam twoye zmiłowánye *LubPs* bb5 (2); *RejWiz* 140v (18); *RejFig* Dd3v; *RejZwierc* 100v (5); *BibRadz* 2.Petr 2/3; *OrzRozm* N4; *BielKron* 94v (3); *KochSat* A2v; *Mącz* 262c (9); *SarnUzn* F3v (2); *RejAp* 187 (3); *HistRzym* 38v (4); *RejPos* 149v (20); *HistLan* D3 (2); *RejZwierc* 65 (12); *WujJud* 196 (5); *CzechRozm* 75v (12); Iuż dawno nie máłz Troye ledwie znać gdzye była *PaprPan* B3v; *KochOdpr* B3; *Oczko* 18; *KochPs* 68 (2); á ieden znich przednieyłzy/ vczynił fię Oycem S. Wilhelmá/ ktory iuż był dawno vmárl *SkarŻyw* 167 (2); *MWilkhist* G4; *StryjKron* 437; ia we Zborze náłzym nie wiele tákich znam/ procz kilku zdawná iuż tu wmięłkálych łtátecznych y cnotliwych ludźi *CzechEp* 61 (8); *NiemObr* 50 (2); *KochSz* C2v (2); *WisznTr* 13; *KochPieś* 24; *GórnRozm* D2; *KochWr* 32; *PaprUp* A3; *ZawJeft* 21 (2); *Calep* 497b;

KochFrag 51; *OrzJan* 88; *OstrEpit* A2v; *WujNT* 397 (3); *JanNKar* E; *SarnStat* 666 (2); *CiekPotr* 80 (6); *KlonFlis* D4; *PudłDydo* A3 (2); *RybWit* Av.

»już do końca« (6): Bo zakon twoy á prawdá twa od wyekow zácžęta/ Muśi yuž ták do końcá trwác gdiž ieft v wíflech wzięta *LubPs* bb6 (3); *BibRadz* I 291a marg; *RejZwierc* 120v; *CzechEp* 427.

»już dziś, dzisia« [szyk 62 : 14] (71 : 5): *OpecŻyw* 9v (3); *PatKaz* II 75v (2); *RejPs* 130v; Iuž dziś łukno łtoi zá nic Mowiá iž wnim ciężko chodźić *RejRozpr* I3 (3); *SeklKat* A4; *RejKup* o2v; *Diar* 45 (2); *GliczKsiąž* N6v (2); *LubPs* C2v (4); *KrowObr* 91 v; *Leop* 2.Reg 19/35 (2); *RejZwierc* 123v; *BielKron* 385 (5); *Mącz* 20d; *LeovPrzep* C4v; iákož iuž y dziś ná oko widziemy łmętek niemály między tymi kupcy *RejAp* 152v (4); wołę to iuž dziś odpráwić *GórnDworz* C8v (2); *HistRzym* 109v (2); *RejPos* 122v (10); *BiałKat* 16; *RejZwierc* 222v (7); *BudBib* 1.Reg 22/13 (2); *CzechRozm* 121 (2); *PaprPan* Ff2; *SkarJedn* 397; *SkarŻyw* 1 (3); Bá nietylkochmy łyżłeli Ale Thoma/ y widźieli. Pána y miłtrzá náłzego Džiśiá iuž zmartwychwłtáłego. *MWilcHist* L2; *StryjKron* 26; *KochFr* 88; *WerGośc* 211; *ZawJeft* 28; *ActReg* 60; *GrochKal* 5; *WujNT* *Luc* 24/21; *CiekPotr* 77; *CzahTr* I2; *KlonWor* 56.

»na koniec już« [szyk 11 : 10] (21): *RejPs* 141; *KromRozm* III H6; *Mącz* 425a; *RejAp* 16v (2); A tu iuž ná koniec łyżłyzł/ iákác tę Pan mocną pieczęć przyložyc raczył ná thy nieomyłne obietnice łwoie *RejPos* 264v (14); *RejZwierc* 156v; *CiekPotr* 46.

»już na ten czas [= teraz]« (8): *RejPs* 88; *RejKup* g2 (2); *LeszczRzecz* A4; *BielSat* N4; Iuž ná ten czás tym rzeczom tu koniec pokładam *BielSpr* 75; *BudNT* Hh6v; *BielSjem* 41.

»już natenczas, wtenczas, naonczas, w onczas« = *wtedy* [szyk 62 : 11] (34 : 25 : 13 : 1): *ComCrac* 1543/14 (2); *LubPs* gg6 (3); Abowiem iuž ná then tzás żaden niełmiał Papiężowi mowić/ tzemu ták tzyniłż? *KrowObr* 197 (7); *RejWiz* 53 (3); *Leop* A3v; *BielKron* 117v (8); *RejAp* 23v (7); *GórnDworz* V2v (2); Iuž w ten czás ten ktory ieft niemądry nie będzie zwan kfiąžęciem *RejPos* 312v (14); *KuczbKat* 295; *RejZwierc* 197 (3); *BielSpr* 6; *WujJud* 158; *BiałKaz* Kv; *CzechRozm* 139 (2); *ModrzBaz* 80v; *SkarJedn* 230; *SkarŻyw* 502 (3); *StryjKron* 170 (3); *CzechEp* 161 (4); Lecz to pewna/ że iuž ná on czás Apołtołowie/ iáko Niedzielę miáłto Soboty święćili *WujNT* 482 (3); *PowodPr* 61; *CzahTr* H4v.

»już po ten czas, do tego czasu« [szyk 8 : 1] (5 : 4): *BielKron* 251; *Coenam iam coctam esse oportuit*, *Wieczerzą* yuž do tego czáfu miála być vwárzona. *Mącz* 266a; *RejAp* 193v (3); *RejPos* 197; *RejZwierc* 255; *SarnStat* 39; *KmitaSpit* C2v.

»już (przez) (niemály, długi *itp.*) czas« = *długo* (5): *ZYiác* tu ná tym świećie/ iuž przez czás niemály/ Skąd łie łtał człek łiwiuchny/ á práwie zgrzybiály. *PaxLiz* D4v; *RejKup* a2; *MurzHist* C2v; *BielKron* 212; *CzechEp* 176.

»już na czas(y) (každy, wieczny), czasu każdego, wiecznemi czasy« = *zawsze* (5 : 2 : 1): W vpornym fáłłfu zołtáya tu yuž ná czás każdy. *LubPs* H2v (3); Pánłtw łpoienie/ ktore łie iuž po pięć kroć łtałto/ żeby to iuž czály wiecznemi łtałto. *MycPrz* II C2; *RejPos* 357v; *CzechRozm* 234; *SarnStat* 1003 (2).

»już nigdy« [szyk 139 : 24] (163): Iuž iá nędzná nigdy niemogę bytz wefolá *OpecŻyw* 111; *PatKaz* II 79; *RejPs* 142 (14); *RejJóz* P; *KromRozm* II 1; Nigdy yuž s włłeteczniemi nye będę záłiadał. *LubPs* G2 (11); *RejWiz* 135 (7); *RejZwierc* 143; *BibRadz* *Gen* 9/15 (5); *BielKron* 415 (3); A łmierć iuž nád nimi nie będzie więcey nigdy *RejAp* 174v (24); *RejPos* 344v (54); Iuž ziemiá/ morze láfy nigdy nie łá łpokoyne/ á włtáwicźnie woiowane być mułzą *RejZwierc* 104v (12); *MycPrz* I [C]2v; *Strum* Q;

CzechRozm 93v (6); *PaprpPan* Y3v; *SkarJedn* 338 (2); *SkarŻyw* 135 (2); *KochTr* 12 (2); *CzechEp* 147 (2); *KochPhaen* 5; *WisznTr* 17 (3); *KochTarn* 77; *PudłFr* 53; *SiebRozmyśl* [M2]; *SkarKaz* 455a (2); *PaxLiz* ktv.

»już od (tego, niemałego, dawnego) czasu« [szyk 30 : 2] (32): *RejPs* 168; *LibLeg* 11/142; *LibMal* 1548/142v; *ZapWar* 1549 nr 2662 (2); A iuż od tego czału ty Rułkie źiemie od kroleństwa Polłkiego nie odftawály *BielKron* 374v (5); *RejAp* 170v; *RejPos* 274 (2); *RejZwierc* 119; *RejPosRozpr* C3; *Strum* A2v; *KarnNap* B4v; Iużem od niemałego czału ciężko łtrwożony y ná myłli z tągány ieft. *SkarŻyw* 134 (2); *CzechEp* 12; *GostGosp* 80; *SarnStat* 1150 (10).

»już (za) czasow« (7): *RejAp* 58v; A łnadź y my Polacy iużechmy poczęści tego doználi y dołwiádfzyli/ iuż y za czałow náłzych. *RejZwierc* 257v; *BielSpr* 62; *CzechRozm* 39 (2); *NiemObr* 160; *CiekPotr* 29.

»już od (za) wieka a. wieków, przed wieki« (4 : 1): *RejJóz* E6; *RejPos* 214v; (Co iefli) ieft rzecz o ktorey kto mowi pátrż to ieft nowa/ (áno to) iuż było przed wieki/ ktore były przed námi. *BudBib Eccle* 1/10; Abowiem od dawnych wiekow iuż łye temu ludźie przypátrzyli/ y przyłłucháli *KochWr* 19; *SarnStat* 1264.

»już potym« [szyk 38 : 7] (45): Naciężey ci łnadź będzie/ tu ź nim z granicz wyniłe A potym iuż z nim czo chczefz tam możefz vcźynic. *RejJóz* B; *RejWiz* 144v (2); *Leop Sap* 18/2 (2); *RejZwierc* 140v; *RejAp* 175v (7); *RejPos* 298v (10); *RejZwierc* 247 (8); *BudBib* 1.Reg 15/35; *Strum* F2; Słuchayże drugich ktore iuż potym były. *CzechRozm* 166 (5); *KarnNap* Dv; *SkarŻyw* 293; *StryjKron* 380; *CzechEp* 212; *Paprup* Dv; *WujNT* Mar 1/45.

»już przedtym« [szyk 69 : 3] (72): *LibLeg* 10/69; *MurzHist* N2v (2); *MurzNT* 93v; *KromRozm III* G4v (2); *KrowObr* 83; *BielKron* 408 (6); *RejAp* 30; *RejPos* 347v (2); *HistLan* F3; *BudBib* Sal 14/15; *CzechRozm* 263 (26); *SkarŻyw* 355; łam Cefarz Turecki przyłięgę przymierza łpolnego przedtym iuż był dobrowolnie przyłłał *StryjKron* 722 (2); *CzechEp* 48 (19); *WujNT* 526; *JanNKar* D3v; *SarnStat* 91 (2); *PowodPr* 29; *CiekPotr* 70.

»już teraz« [szyk 167 : 41] (208): *BierEz* 34 (3); *OpecŻyw* 186 (3); *HistJóz* C2v; *FalZioł* V 103; *FalZiołUng* V 119; *BielŻyw* 150; *March*³ X; *WróbŻołt* ZVv; *LibLeg* 7/103; *RejŁas* w. 30; *RejPs* 35 (3); *ComCrac* 14 (3); *RejJóz* O3; *RejKup* n4v (3); *KromRozm I* P3; *KromRozm II* y2v; *KromRozm III* B5v; *Diar* 29 (2); *LubPs* gg3 (5); *KrowObr* 65v (3); *RejWiz* 126 (7); *Leop Num* 11/23 (5); *RejFig* Ee3; *RejZwierc* 107 (2); Teraz iuż tedy prawdę oznaymię tobie *BibRadz* Dan 11/2 (5); *OrzRozm* M4v (3); Iuż łie teraz boię tey fortuny młodego przeciw mnie łtáremu *BielKron* 130v (7); *GrzegRóżn* K4; *Mącz* 262b (4); *OrzQuin* Zv; *SarnUzn* B2 (3); *RejAp* 24 (6); *HistRzym* 38 (2); *RejPos* 61v (7); *RejPosWiecz*² 93; *RejPosWiecz*³ 96v; *HistLan* E2 (2); *KuczbKat* 175; *RejZwierc* 10v (6); *WujJudConf* 248v; *RejPosWstaw* [143³]v (2); *BudBib* I c (5); *BudNT* przedm b4 (2); Rad to włzyłtko vcźynię zá pomocą Bożą/ ktoremu cię iuż teras w opiekę oddáię. *CzechRozm* 121v (19); *ModrzBaz* 137v (2); *SkarJedn* 402 (4); *KochOdpr* A3v; *KochPs* 68; *SkarŻyw* 389 (3); Iuż teraz wálże wđdychánie Y żáłołne nárzekánie. W wefele łie wam obroci *MWilkhist* F2 (2); *StryjKron* 288 (2); *CzechEp* 197 (15); *CzechEpPORz* *2v; *NiemObr* 62; *KlonŻal* Bv; *WerGośc* 231 (2); *KochPieś* 33 (2); *PudłFr* 53; *ArtKanc* K16v (2); *GórnRozm* E; *Paprup* Hh; *ZawJeft* 43; *GórnTroas* 58 (3); *OrzJan* 73 (2); *WyprPl*

B3v (3); *WujNT Act* 23/21 (3); *WysKaz* 42; *JanNKGórń Hv*; *SarnStat* 971 (9); *SkarKaz* 122b; *CiekPotr* 69; *GosłCast* 39; O ńczęliwa godzino/ pożądana zdawná/ Długożeś fie táilá/ iużeś teraz iáwna. *PaxLiz E3* (4); *SkarKazSej* 659b; *SapEpit* B3v; *KlonWor* 55.

»już wiecznie, na wiek(i) (wiekom, wieczn(i)e), do wieka (a. wieku)« [szyk 144 : 8] (77 : 72 : 3): *LibLeg* 10/70 (2); Zbudował łobie pałac ku rołkołfy swoiey iuż trwájący ná wieki *RejPs* 117v (24); *RejJóz G8* (4); *ZapWar 1548 nr 2667*; Bądź błogołáwyone imyę Páńfkye wdzyęczone/ Od tych czálów áż yuż ták na wyeki wyeczne *LubPs Z5v* (42); A ták Pan Bog z láłki fwey dla tego człowieká/ Ten porządek záchowa iuż ták áż do wieká. *RejWiz* 152v (16); *OrzList h*; *BibRadz Hab* 1/17; *RejAp* 193v (10); *HistRzym* 97v; *RejPos* 75v (18); *GrzegŚm A2*; *HistLan E4*; *RejZwierc* 255v (2); *CzechRozm* 268v (4); *PaprPan Ee2v* (2); tákżem ná wieki Iuż wypadł ia niezczęlny z pánfkiéy opieki? *KochPs* 113 (5); *SkarŻyw* 121; *ZapKoscier 1587/73*; *KochTr* 21; *MWilkHist Kv*; *KochPieś* 5; *PudłFr* 74 (2); *ArtKanc D17v* (4); *PaprUp F2v* (2); *KochFrag* 51; *SarnStat* 983; *GosłCast* 52; *KlonWor **2v*.

»już wnet« [szyk 18 : 4] (22): *RejKup G* (2); *RejWiz* 140v (4); *RejFig A8v*; Do ktorych gdy przyzedł Alexánder áby ie widzyał [*matka i siostra i dwie corze Daryjusowe*] złęłty fie á obłápiły fpołu/ mnimáiąc áby iuż wnet miály zginąć. *BielKron* 124v; *RejAp* 46; *RejPos* 243 (9); *RejZwierc* 16v (2); *PudłFr* 68; *ArtKanc T4v*.

»już zaraz« (13): *Diar* 28 (2); *HistLan C4*; *CzechRozm* 206v; *CzechEp* 205; aby tak odprawiona miałabydż tasprawa kazali, Cursorowi zniá iuż zaraz iachać *ActReg* 143; *SarnStat* 1038 (6); *SkarKaz* 577b.

»już zawždy, zawsze« [szyk 57 : 7] (58 : 6): Smętny duch ták ye ná wílem yuż zówždy fráłował *LubPs Y5* (6); *RejWiz* 129v (3); *RejZwierc* 78v (2); *SarnUzn F4*; *RejAp* 193v (6); *RejPos* 247 (20); *RejPosWiecz²* 95v; Iuż zówždy dwoiá rádość y záłość dwoiá połpołu s łobą chodzi *RejZwierc* 32 [*idem WerKaz* 304] (9); *MycPrz I B3* (2); *CzechRozm* 194 (2); Perikles káždemu z nich niewiem by co rádził/ Ierzyby go w rozmowach iuż zówże pochodził *PaprPan K4*; *CzechEp* 246; *WerKaz* 304 (2); *ArtKanc K5v*; *SarnStat* 1152 (4); *WitosłLut A3v*; *PowodPr* 49; *KlonWor* 48.

bb. *Wyrażającym sposób, stopień lub miarę* (1382) : *BierEz A3v* (3); Iuż nie wiele będę swami mowitz/ bo przyfłlo kłiążę tego fwiata *OpecŻyw* 96v (6); *PatKaz II* 63; *HistJóz E2*; *FalZioł III* 14b (4) *GlabGad G7v*; *BierRozm* 22; ábowiem iuż bárzo łá fćieńczáły wíłtyki fpráwy náłffe. *RejPs* 118v (11); *LibLeg* 11/55, (3); *RejRozpr G2v* (2); *RejJóz B5v* (20); *SeklKat X2v*; Kupiec iuż pokorné ćeka sentenciej *RejKup dd8v* (24); *HistAl A8v*; *KromRozm I A4*; *MurzHist I2v* (2); *KromRozm II v2* (3); *KromRozm III K8* (2); *Diar* 62 (5); *DiarDop* 119 (3); *BielKom E2v* (2); *GliczKsiąż D2* (5); Strapyone ferce moye y to krewkye cyáło/ Dziwnye fie w Pánu Bogu yuż rozrádowáło *LubPs S6v* (39); *GroicPorz z3* (4); *KrowObr* 99 (8); *RejWiz* 136 (37); *Leop Bar* 2/13 (2); *RejFig Dd2v* (3); *RejZwierc* 10 (3); Bo to ták rzecz pewna byłá/ iákoby fię teź iuż iftotnie wypełniłá. *BibRadz I* 353v (3); *OrzRozm Ov* (2); *BielKron* 52v (26); *GrzegRóżń Hv*; Ubi nunc versaris in tuo opere, iákoś iuż dáleko w tey robocie zálzedł *Mqcz* 486b (8); *OrzQuin Kv* (3); *Prot Dv*; *SarnUzn B2v*; *SienLek* 147v (2); po roku y po dwu mieściącách [...] człowiek iuż krzepko siedzi *LeovPrzep H4v* (2); *RejAp* 194 (63); *GórńDworz V4* (11); *HistRzym* 121v (4); *RejPos* 271v (192); *RejPosWiecz²* 95v (2); *GrzegŚm* 36 (2); *HistLan D4* (3); *KuczbKat* 45 (7); *RejZwierc* 75v (78); *WujJud* 108 (2); *WujJudConf* 8; *RejPosWstaw*

111 (2); *HistHel* B4v; Bo czyście iuż v nas vmieią the Praktiki Włofkie *MycPrz* II A4 (5); *Strum* D3 (3); *WierKróc* B3; *BudNT przedm* a4 (4); *StryjWjaz* C2v; będę ia łam o tym z tobą/ nie po żydowłku iuż/ ále po Chriřtiánłku mowił *CzechRozm* 87 (27); *PaprpPan* A2 (9); *ModrzBaz* 62v (3); Iuż znowu/ ácz nierychłó/ wychodzą ná światłó Andrzejá Friczá Modrzewłkiego o popráwie Rzeczypołpolitey księgi *ModrzBazBud* ¶6v; *SkarJedn* 323 (5); *Oczko* 39; *KochPs* 58 (4); *SkarŻyw* 121 (16); *StryjKron* 616 (10); *CzechEp* 297 (29); *CzechEpPorz* **2v; *NiemObr* 51 (8); *KochFr* 16 (2); *KochSz* Cv (4); *KochMRot* B4; *WerGośc* 242 (5); *WerKaz* 294 (2); *WisznTr* 7; *BielSen* 14 (2); Słufznie być ná tę pomnieć mą powolność miáłá/ Któreyieś iuż po częścí na oko doznáłá. *PudłFr* 73 (3); *ArtKanc* K3v (11); *GórnRozm* B3v (5); *KochWr* 39 (3); mnie iuż tym łpołobem nie innym/ Śmierć łákoma pożyra *ZawJeft* 44; *ActReg* 126 (3); *GostGosp* 60; Iuż bez pochyby Zygmuntá prowadzą/ A Koronę mu w opiekę oddádzą. *GrochKal* 18; *Phil* P4 (2); *GórnTroas* 65; *GrabowSet* Ev; *KochPij* C4; *KochFrag* 54; *OrzJan* 9 (8); *WyprPl* A3; *LatHar* 3 (2); *RybGęśli* B (3); *WujNT* 319 marg; *JanNKar* E2 (2); *JanNKarKoch* 5 (2); Ale iuż ci siłá máią naprzód, którzy zmłodu Diálektiki y *artes dicendi* vczyli łie. *SarnStat* 5v (12); Ci do nich/ oni tákże hufem łię rufzáli/ Iuż hárcem nád okopy łobie nádieždžáli. *KmitaSpit* B2 (3); *PowodPr* 85 (5): Połtánowił bijąc łię w pierśi á z niego złości wyganiáiąc/ [...] áby iuż ináčzey żył. *SkarKaz* 349b (4); *CiekPotr* 4 (2); *GosłCast* 32 (3); *PaxLiz* D2 (3); *SkarKazSej* 685b (2); *KlonWor* 79 (2); *PudłDydo* A4v (2).

Połączenia: »już dosyć, dość« = *iam satis* *Mącz*, *Modrz* [szyk 90 : 25] (113 : 2); *OpecŻyw* 119 (2); *FalZioł* V 31v (2); *RejJóz* I4; *SeklKat* Y3; *RejKup* ee3 (5); *HistAl* G6; *KromRozm I* A4; dofyćieś iuż złego pobroił *MurzHist* N3; *RejWiz* 179 (2); *Leop Deut* 2/1; *RejFig* B; *BibRadz Deut* 2/2; *BielKron* 125; *Mącz* 369c; *SarnUzn* H6v; *SienLek* 27v; *RejAp* 195 (14); *GórnDworz* G (4); *RejPos* 179 (10); *GrzegŚm* 57; *HistLan* A4v; *RejZwierc* 178 (13); *WujJud* 134 (3); *WujJudConf* 216; *RejPosWstaw* [41³]; *CzechRozm* 107 (10); *ModrzBaz* 9v (4); *SkarJedn* 342 (2); *Oczko* 25v; *SkarŻyw* 184 (4); A co nawięłtza/ iużem to (ták tułżę) dofyć znáčnie y dołtátecznie pokazał *CzechEp* 339 (2); *NiemObr* 47 (2); *ReszPrz* 70; *ReszHoz* 135; *KochTarn* 79; *GórnRozm* L2 (3); Dość przykrości ten náłz łós iuż záwiéra w łobie *ZawJeft* 39; *ActReg* 40 (2); *GrabowSet* Q2; *OrzJan* 122; *LatHar* 319; *SarnStat* 971 (2); *GrabPospR* Mv; *PowodPr* 46; *SkarKaz* 419b; *CiekPotr* 62; Day mi pokóy/ iuż mię dość mowá twa vrąga. *GosłCast* 29.

»już do, bez końca« = *penitus* *Vulg* [szyk 14 : 3] (16 : 1); *RejPs* 126v (2); *LubPs* S2v; *Leop* 3.Reg 18/5 (2); rzekł Abner do Ioábá/ chcelz iuż do końca wyłádzic brácią łwą? [*Vulg* 2.Reg 2/26] *BielKron* 69; *SarnUzn* E4; *RejAp* 128 (2); *RejPos* 102; *RejPosWiecz*² 93; *GrzegŚm* 57; *HistHel* B2; *PaprpPan* Ee2; Turcy codżień z mocą łwą ná mię łie obroczą/ Y do końca iuż ogniem me włóści popłóczą. *BielSen* 15; *KochWr* 26.

»już na poły« [szyk 41 : 1] (42); *RejKup* bb3v (4); *LubPs* L; To też iuż więc ná poły włzytko dzyeli s tobą. Iuż ná poły pieniádze ná poły podułzka *RejWiz* 58 (4); *RejFig* Bb2; *RejZwierc* 139v (4); *OrzRozm* N4 (2); *BielKron* 425; *Mącz* 37b; *RejAp* 122 (4); *GórnDworz* D5v; *RejPos* 355 (3); *BiałKat* 233v; A pátrz bába zdechłá iuż nápoły/ będzie nošlá pieniędzy máchárzynie w zánádrzu *RejZwierc* 66 (9); *BudBib* I b4v; *Oczko* 25; *KochFr* 110; *WerGośc* 220; *GórnTroas* 42; *KochAp* 11; *PudłDydo* B2.

»już na wszem« (17): *RejPs* 25; *RejJóz* K8v (2); *LubPs* Mv (6); *RejWiz* 135v; *RejZwierz* 124; *RejPos* 261; Mylił czymby ratować mógł nędzney łtárości/ Widząc że go iuż dzieci ná wżsem opuściły *HistLan* B4; *RejZwierz* 142 (3); *ArtKanc* Q3v.

»już (i, aż) nazbyt« (8): ábowiem iuż áż ná zbył vżyła rozmáitego łprzećiwieństwą dułfá moiá *RejPs* 191v (2); *BielKom* E3v; *Oczko* 30; *KochDz* 108; *WerGośc* 223; *ZbylPrzyg* A 2v; *SzarzRyt* B2v.

»już nie raz« [szyk 24 : 3] (27): *KromRozm III* F5v; *Diar* 88; *BielKron* 439 (3); *Mącz* 138b; *RejAp* 144; *RejZwierz* 96; *BielSpr* 59; *CzechRozm* 164; *SkarŻyw* 41; *CzechEp* 289 (13); co y w náłzey Polščzce nie raz fię iuż dżiáło/ y do tych czáłow/ czego fię Boże pozał/ bez karánia żadnego dżieie. *ReszPrz* 42; *GórnRozm* K2; Złé tedy á łwowlne obyczáie/ iáko fię iuż nie raz rzekło/ łá przyczyną zginiénia Rzeczypospolitáy *KochWr* 31.

»już prawie« [szyk 70 : 19] (89): *BierEz* G4v (2); *FalZioł* V 29; *RejPs* 101 (3); *RejJóz* B4 (3); Prawies mie iuż vkłopotáł Niewiem iakos mie vmotáł *RejKup* n5 (5); *GliczKsiqz* B2v; *LubPs* Rv (16); *RejWiz* 9v (3); *Leop* 1.*Mach* 5/30; *BibRadz* Gen 47/13, 2.*Mach* 14/46; *BielKron* 241 v; *SarnUzn* P5v (2); *LeovPrzep* I4v; *RejAp* 97v (3); *GórnDworz* I8 (2); *HistRzym* 116; *RejPos* 305v (15); *GrzegŚm* 45; *KuczKat* 375; záprawdę żeć tho iuż práwie nie będzie przyłtało łzedziwości thwoiey *RejZwierz* 122 (6); *BudBib* 2.*Mach* 14/46; *HistHel* B2; *MycPrz* II B[3]v; Cołz ty ná to rzeczełz? bom cię iuż tu práwie doiechał. *CzechRozm* 57v (9); *Paprpán* D; *SkarJedn* 166; *KochPs* 5 (3); *Oczko* 15v (2); *SkarŻyw* 211 (3); *CzechEp* 112; *CzechEpPorz* **2; *ReszPrz* 73; *BielSen* 17 (2); *PudłFr* 72; *ArtKanc* A5 (2); *Paprup* I4; *KochAp* 7; *KochFrag* 23; Ale widzę/ iż iełt iákieś mniémánié między wámi/ które was iuż práwie ná nieprzyácielá idąc hámuie. *OrzJan* 22 (2); *LatHar* 253; *SarnStat* 147; *SiebRozmysł* 113; *PowodPr* 77 (2); *GosłCast* 25 (3); *PudłDydo* B.

»już (nie) tak« [szyk 202 : 32] (234): *PatKaz* I 6; *LibLeg* 10/68v; Iuż ták o tobie zrozumiałá dułfá moiá iż cie ma zá mocną łkálę obrony łwoiey *RejPs* 64 (3); Iusz ták z woytem iako mogę Będziem łátác łwá chudobę *RejRozpr* K2; *RejJóz* P2v (8); *RejKup* p2v (6); Yuż mi łye ták pomyełáło w głowye *KromRozm I* P2v; *KromRozm III* C7 (2); *Diar* 56 (2); *DiarDop* 114 (2); *BielKom* E8v; Otom fię słał iuż ták ciężek y łam przećiwko łobie *LubPs* hh6v (16); *GroicPorz* q2v; *KrowObr* 236v; *RejWiz* 27v (10); bo iuż w ziemi Chánáneylkiey ták fię głód záiał [ingravescente fame in terra Chanaan]/ że y bydłu łżuźebnikow twoich páłtwy niemáłz *Leop* Gen 47/4; *RejZwierz* 11 (2); *OrzRozm* O3v; *BielKron* 257 (3); *Mącz* 183d (4); *Prot* D2; *RejAp* 164 (5); Biłkup [...] łkarał przedfię mnichá/ ále iuż nie ták łrogim karániem/ iáko był vmylił. *GórnDworz* Q3 (8); *RejPos* 81 (25); *HistLan* F2v; *RejZwierz* 163v (18); *BielSpr* 25; *WujJud* 73v (4); *RejPosWstaw* [41²] (2); *BudBib* Gen 17/19 (2); *MycPrz* I [A3]; *Strum* I2v; *WierKróć* B2; *CzechRozm* 153v (24); *Paprpán* Z2v (4); *ModrzBaz* 141; *Oczko* 28 (3); Mnie poprawdźie łzcześcié było Ták dálece iuż zbłáźniło *KochPs* 41; *SkarŻyw* 2 (2); *StryjKron* 732; *CzechEp* 352 (18); *KochJez* A4; *KlonŻal* A4; *KochPhaen* 3; *ReszList* 149; *WisznTr* 9; *ArtKanc* 7v (2); *GórnRozm* F2v; *ActReg* 74 (3); *GórnTroas* 25 (2); *KochPij* C4; *OrzJan* 129; *WyprPl* Bv; *RybGęśli* C4; *WujNT* 518; *JanNKar* A4; *SarnStat* [7v] (9); *SiebRozmysł* H2v (3); *PowodPr* 7 (2); *CiekPotr* 54 (2); *CzahTr* C (2); *KlonFlis* F4 (2); *KlonWor* 55; *PudłDydo* B2v.

cc. Wyráżajácym miejsce (76) : *PatKaz* II 23; *PatKaz* III 140; *FalZioł* V 69v; *ComCrac* 17; drugi tbowarziłch, kthori yułch nyedalyeko łthal yakobi nycz nyewyádzacz, kthemv przibyegl *LibMal*

1545/94; Czeklarze żegnaią Iozepha iuż w wieży *RejJóz* I5 (2); *RejKup* I (2); *MurzHist* O; *MurzNT Matth* 14/24; *LubPs* C2 (2); *RejWiz* 157v; *Leop* 2.Par 13/14; *RejZwierz* 45v (3); *BielKron* 314 (3); *RejAp* 151v; *RejPos* 310 (6); *BielSat* G3; Tám pilnie miedzy łobą o tym námawiáli/ Zeby iuż w domu ftárcá łmierci dochowáli. *HistLan* C3; iuż wżędy á wżędy oblany łą krwią gránice nálze *RejZwierc* [28²]v; A wżák fie tho iuż na wielu mieyfłoch dołwiádfzyło *RejZwierc* 186 (5); *WujJud* 186v; *PaprPan* Bb3; *KochOdpr* D3; á gdzieś ielt łádámie? iużes indzyey nižem cię poftáwił *SkarŻyw* 262 (2); *StryjKron* 562; *CzechEp* 346; *PudłFr* 78; *GórnRozm* G4; *ActReg* 181; *GórnTroas* 221 *OrzJan* 89; *WyprPl* A4; *LatHar* 368; *JanNKar* E4; *SarnStat* 855; Tám widżilz onę chwałę/ którą mu dawáią/ Swięci páńfcy/ którzy iuż tám z nim przebywáią. *SiebRozmyśl* K4v (2); *CiekPotr* 81 (2); *PaxLiz* C4v; im znác dano/ Ze iuż w dworze twą Miłóść widżiano *RybWit* C2.

Połączenia: »już nigdzie(j)« [szyk 10 : 2] (12); *LubPs* P3v (2); *RejWiz* 95 (2); *BibRadz Num* 22/26; *BielKron* 197; A onci też tho pewnie obiecuie/ iżci iuż nigdzyey indzyey biegác nie trzebá *RejPos* 190 (3); *RybGęśli* B; *SarnStat* 103; *SiebRozmyśl* K4.

»już tuż« [szyk 5 : 1] (6); *BibRadz Eccli* 51/9; Bo ten kthory iuż tuż zá mną blińko ielt/ więtfzy mnie ielt *RejPos* 277v; *RejZwierc* 87v (2); *CiekPotr* 41; *PudłDydo* B2.

»już tuż a tuż« (1): owdzye iuż tuż á tuż zá piętámi chodzi zá thobą opráwcá twoy *RejPos* 309.

α. *Z comp i sup przysłówka* [comp (571) sup (12)] (583) : Xántus [...] Rzekł/ ráczćie v mnie dzisia być: Lepieyci was iuż będę czćić. *BierEz* Dv; *FalZioł* V 20a, *LibLeg* 11/133v; *RejJóz* N3v (2); *SeklKat* O4v; *RejKup* c6v (5), *MurzNT* 221; *LubPs* G2v (2); *KrowObr* 105v; *RejWiz* 51v (5); *Leop* Mar 5/35; *RejFig* Cc4; *BibRadz I* 446a; *OrzRozm* C3v; *BielKron* 41v (3); Abowiem to w kazdey rzeczy doskonałóci wyborny rodzaj ielt/ yzebyfmy drugie vczyli częgołmy fię łami iuż pięwwey nauczyli. *KwiatKsiąż* L3; *OrzQuin* V2v; *SienLek* 140v (2); *LeovPrzep* I; *RejAp* 138 (7); *HistRzym* 62v; Już oczy iego nawięcey fie w tym rołkocháią/ áby fie przypátrowáły fwiętemu Mayełtatowi iego. *RejPos* 85 (22); *BialKat* 346; *HistLan* A3; *RejZwierc* 85v (17); *BielSpr* 2v; *WujJud* 2v; *KochList nlb* 1; Y to ták/ że iuż też w nie [nogi żelazne i gliniane] kámień ten co dzień to bárzies á bárzies bije/ y bárzo ie krufzy y płuie. *CzechRozm* 169 (6); *PaprPan* F3v (5); *ModrzBaz* 9v; *SkarJedn* [218]; *StryjKron* A4; *CzechEp* 409 (2); *KochSz* B4v (2); *BielRozm* 30 (2); *PaprUp* H4; *ActReg* 5; *GórnTroas* 44; *OrzJan* 43; Ia przed żáłóścią mowić iuż dálej wltawam. *KołakCath* B3; *WujNT* 123; *JanNKar* F4; *VotSzl* E4; *GosłCast* 57; *PaxLiz* B2.

αα. *W pytaniu retorycznym* (18) : Y czoż fie wżdy iuż dálej na tym fwiecie ma dziać *RejJóz* I (3); *RejKup* g2 (2); *RejWiz* 181 (2); A częgożci iuż więcey tu potrzeba? *RejPos* 145v (10); *RejZwierc* 64.

ββ. *Przy oznaczaniu miejsca lub kolejności wywodów w tekście* (131) :

Fraza: »już wyższej, dalej, pi(e)rwej, nižej powied(zi)ano a. wspomniano, a. postąpiono a. było (to) itp.« [szyk zmienny] (58 : 56 : 16 : 1): *PatKaz III* 147; Iaka tłuńtołc na niezdrawłza ielt iuż to wyłfżej wypifano. *GlabGad* Kv; *WróbŻołt* S8v (2); *LibMal* 1547/133v; *KromRozm I* 12; *KromRozm II* c3v; *LeopEsth* 9/1; *OrzRozm* H4 (3); *BielKron* 326 (2); *KwiatKsiąż* P2v; *OrzQuin* S3v (2); *SarnUzn* G4v (3); *SienLek* 32; Abowiem ono czworo żwirzåth/ o czym iuż piwwey wzminká byłá/ figuowáło czterzy łtany ludzkie ná ziemi. *RejAp* 131v (52); *RejPos* 57 (7); *KuczKat* 150 (2); *RejZwierc* 140v (5); *BietSpr* 56; *WujJud* 49v (10); *WujJudConf* 199v; bo v nich (iako fię iuż wyłzey mowilo) iedná

ieft kłięgá kroniki *BudBib* I 236; *Strum* N4v; *BudNT przedm* o5v; *CzechRozm* 163v (3); *ModrzBaz* 50; *SkarJedn* 76 (3); *StryjKron* 31 (4); Ia dla przedłużenia opuńczęm boby temu końcá nie było/ á iuż daley pońtępuię. *CzechEp* 186 (4); *NiemObr* 35; *ReszPrz* 27; *WujNT przedm* 20 (2); *ArtKanc* P18v (2); *SarnStat* 742 (8); *PowodPr* 47.

γγ. *Z przeczeniem* (319) : Barzoc mi to przykro fłyfeć. Niemogłóć by iuż gorzey być *RejKup* e6; A to wylewanie bywa káždy rok/ od świętego Ianá lećie kiedy fłóńce iuż wyfłłfey nie chodzi *BielKron* 270; Nie mogę cię yuż bárzey miłowác. *Mącz* 43c (2); *BudBib* b3; *MycPrz* I BV; *CzechRozm* 81v; *GrochKal* 10.

W połączeniach frazeologicznych oznaczających ostateczne zaprzestanie lub zakończenie; odtąd wcale, nigdy (311): »już daley nie« [szyk 114 : 10] (124): *BierEz* P3v (3); *OpecŻyw* 137 (2); *PatKaz* III 108; *HistJóz* D4; *FalZioł* V 34v (2); *GlabGad* F5; *March*³ Xv; *RejJóz* O7; *RejKup* dd4v; *ZapWar* 1550 nr 2665; *MurzHist* C3v (2); *MurzNT Ioann* 17/9; *KromRozm* III D2; *LubPs* hh6v (4); *KrowObr* 192; *RejWiz* 142 (2); *Leop Ex* 14/13 (3); *RejFig* Bb6; *RejZwierz* 136v; To ieft/ miałto w ktorym cię chwalono/ niech iuż daley miałtem nie będzie *BibRadz* I 363d marg (12); *BielKron* 5v (15); *Mącz* 218b; *SienLek* 10v; *RejAp* 108 (3); Florentinowie [...] wydáli byli pieniądze wńytki s pońpolitego fkarbu/ ták iż niebyło fie iuż daley do częgo fięgnác *GórnDworz* P3v; *RejPos* 2 (10); *GrzegŚm* 20; *RejZwierz* 266v (2); *KochMon* 23; *WujJud* 261; *RejPosWstaw* [21³]v (3); *MycPrz* I Bv; *Strum* L3; *BudNT Luc* 20/40; *CzechRozm* 164 (8); Pokrzcił w fwym pánłtwie bárzo bydłu rowne ludzye/ Nieehcąc ich iuż daley mieć w ták okrutnym błędye. *PaprPan* Eev; *SkarJedn* 185 (2); Iuż daley nie łákná ani prágná *SkarŻyw* 22 (6); *NiemObr* 40; *KochFr* 48; *BielSjem* 3; *ArtKanc* P18; *WujNT Apoc* 18/21 (7); *JanNKar* A3v; *SarnStat* 971 (2); *SiebRozmyśl* [A4]; *PowodPr* 77; *CiekPotr* 64; *GosłCast* 49; *PaxLiz* E3 (2); *SkarKazSej* 707b; *KlonWor* 14; *PudłDydo* A3v.

»już dłużej nie« (5): *CzechRozm* 144v (3); De uro silentium Iuz dłuzye pisac nie chcę ani smięm. *ActReg* 115; *WysKaz* 42.

»już więcey nie« [szyk 175 : 7] (182): *OpecŻyw* 176 (3); *MetrKor* 40/825; iam non poteris ultra villicare, juszh nye bądzyesz vyączey w thym vrządzye *BartBydg* 170 (2); *WróbŻołt* ZV; *RejPs* 117v; *SeklWyzn* D (2); *RejJóz* P5; *LibLeg* 11/184; *RejKup* p8v (2); *Diar* 87 (3); *DiarDop* 119; Człowyek sam dothąd rofcye áż vrofcye y wyęcey yuż rosć nye będye *GliczKsiąż* O2v (2); *LubPs* G3v; *KrowObr* 190 (6); *RejWiz* 160 (3); *Leop Ier* 38/9 (8); *BibRadz Gen* 8/12 (13); *BielKron* 208v (3); *GrzegRóżn* I3v; *KwiatKsiąż* F4; *Mącz* 359c (8); *RejAp* 159 (11); *GórnDworz* Bb8; *HistRzym* 81 (2); *RejPos* 200v (19); *RejPosWiecz*³ 99v (2); *HistLan* D4; *KuczbKat* 50 (2); *RejZwierz* 176 (2); *WujJud* 174 (3); *WujJudConf* 163v; *RejRozpr* C; *RejPosWstaw* 21v (2); *BudBib 2.Mach* 10/4; *HistHel* B3; *WierKróc* A4v; *CzechRozm* 194 (15); *KarnNap* Bv (4); *Oczko* 14 (2); *SkarŻyw* 271; *StryjKron* 517; *CzechEp* 246 (4); *NiemObr* 32 (3); *WerGość* 261; *BielSjem* 30; *KochPieś* 54; *PudłPr* 60; *ArtKanc* K13 (3); *ActReg* 94; *GórnTroas* 64 (2); *KochFrag* 52; Czuielz to wálzá Kró: M. że iuż więcéy nie ważné przymierze? *OrzJan* 101 (3); *LatHar* 304 (2); *WujNT* 861 (9); *SarnStat* 218 (5); Duch święty w ośm dni potym/ zftąpił ná nie z niebá/ Y iuż więcéy żadnému nie było potrzebá/ Aby ié kto miał vzyć *SiebRozmyśl* K3 (4); *KmitaSpit* C6v; *CzahTr* L3; *PaxLiz* E3.

b. Z przymiotnikiem oraz zaimkiem i imiesłowem przymiotnikowym (1339) : *MetrKor* 62v (3); *BierEz* 4 (10); *OpecŻyw* 148v (15); *PatKaz I* 17v; *PatKaz II* 67v (2); *PatKaz III* 106 (3); *TarDuch* C6 (2); *FalZioł* IV 17b (11); *BielŻyw* 24 (4); *GlabGad* K6 (3); *MiechGlab* 11 (2); *KłosAlg* A4; *LibLeg* 7/35v (6); *WróbŻołt* O4 (2); *WróbŻołtGlab* A2 (2); *RejPs* 126v (10); *ComCrac* 14v; *LibMal* 1544/83v (10); *RejRozpr* Cv; Dwanafty miefiącz w wigilią Szczydrego dnia/ á iuż oftatni *LudWieś* B3 (2); *SeklWyzn* C3v; Iuż przedany Iozeph pana profi aby był nań łaskaw *RejJóz* Cv (12); *SeklKat* X2v; *RejKup* f4v (19); *HistAl* B4v (2); *KromRozm I* D3v (2); *MurzHist* Kv (2); Ponieważem iá ielt ftary i żona moia iuż podefzła wleciech fwoich [*ego enim sum senex, et uxor mea processit in diebus suis*] *MurzNT* Luc 1/18 (2); *KromRozm II* q2 (3); *Diar* 29; *DiarDop* 113 (2); *BielKom* G6 (2); *GliczKsiąż* K2v (2); Vftałem yuż wołayęcy w ták wyełkim trapyenyu *LubPs* 6v (17); *KrowObr* 224 (6); *RejWiz* 44 (36); *Leop* 2.Reg 19/35 (6); *OrzList* e2 (3); *UstPraw* G2 (2); *KochZuz* A2; *LeszczRzecz* A5v; *RejZwierz* 31 (6); *OrzRozm* Q3v; Miedzy tymi dzyećmi zakładnemi była dzyewká iuż dorofła imieniem Chlelia *BielKron* 106 (22); *GrzegRóżn* B4; *KochSat* B3v; *KwiatKsiąż* N4 (2); *Mącz* 211d (4); *OrzQuin* Rv (6); *Prot* A4; *SienLek* Ssv; *LeovPrzep* C2v (3); Bo iuż káždego thákiego ożywionego pímo zowde iż fie práwie z nowu národził. *RejAp* 168 (23); *GórnDworz* S7v (13); *GrzepGeom* O; *HistRzym* 5 (5); *RejPos* 42v (118); *RejPosWiecz²* 95v (2); *RejPosWiecz³* 98; *BiałKat* 18v (3); *BielSat* Dv (2); *GrzegŚm* 53 (3); *HistLan* B3v (10); *KuczbKat* a2 (2); *RejZwierz* 210 (90); *KochMon* 28 (2); *WujJud* 159v (3); *RejPosWstaw* [41³] (4); *HistHel* C3 (2); *MycPrz* I C4v; *Strum* H2v (2); *WierKróc* B2v; *BiałKaz* E2v (3); *BudNT* c5 (2); tedy też onyż to cudá vftały/ iáko iuż niepotrzebne áni vżyteczne. *CzechRozm* 190 (43); *PaprPan* R4 (13); *ModrzBaz* 52v (13); *SkarJedn* D4v (9); *SkarŻyw* 203 (48); *ZapKościer* 1582/27; *KochTr* 21; *MWilcHist* F2v; *StryjKron* 288 (3); *CzechEp* 220 (27); *CzechEpPORz* **2; *KochJez* A4 (3); *NiemObr* 50 (2); *KochFr* 109; boś [*Reju*] przodká ich idąc iuż przetártym torem/ Był rymow *fucafforem*. *KlonŻal* Cv (2); *KochPhaen* 15 (2); *ReszPrz* 92 (3); *WerGośc* 249 (3); wdzięczna Mátká ma/ [...] iuż oftatnią walkę z włafnem ćiałem wiodłá. *WisznTr* 15 (3); *BielSjem* 12; *KochPieś* 19 (2); *KochSob* 62; *PudlFr* 77 (3); *ArtKanc* G13v (7); Chcą mieć tákie rękawy iuż wżyftkie Sláchćianki *BielRozm* 25 (3); *GórnRozm* D3 (3); *KochWr* 38 (2); *PaprUp* C3v (3); *ZawJeft* 7 (2); *ActReg* 130; *GostGosp* 152; *GostGospPon* 170; *GórnTroas* 58 (5); Zá czym od dyabelfkich śideł/ iuż beśpieczny/ Wiecznie ćię chwalić będzie/ moy vmyłł ferdeczny. *GrabowSet* P2 (6); *KochAp* 7 (2); *KochFrag* 46; *OrzJan* 112 (11); *OstrEpit* A2v; *LatHar* 28 (7); *KołakCath* Cv (2); *WujNT* 84 (19); *WysKaz* [24]; *JanNKar* Dv (6); i tu ielt iuż inłza różnica. *JanNKarKoch* F3; *SarnStat* 1247 (30); *SiebRozmyśl* 113; *WitosłLut* A6v; *PowodPr* 38 (7); *SkarKaz* 607a (16); *CiekPotr* 78 (2); *CzahTr* D (2); *GosłCast* 35; A ták mnie iuż gotowym/ znajdziez k myfli fwoiey *PaxLiz* E3 (5); *SkarKazSej* 688a (3); *KlonFlis* F2v (2); *KlonWor* 58 (3); *SzarzRyt* C4v (2).

Połączenie: »już nie (tylko) ... ale (a. jedno, a. lecz) (też), nie tylko ... ale już« (41 : 1): *GroicPorz* a3v; *KrowObr* 178; *OrzQuin* Z2; *RejAp* 76v (2); *GórnDworz* Mm4v (2); *RejPos* 272 (3); *KuczbKat* 230; *RejZwierz* 77v (6); *WujJud* 231v (2); *WujJudConf* 95; *CzechRozm* 174v (6); *ModrzBaz* 51; *SkarJedn* 10; *Oczko* 8; *SkarŻyw* 119 (2); Od ktorego fądu ápellácya/ iuż nie do Krolá páná włafnego/ áni do Sędziow koronnych/ ále do obcego páná/ áż do Papieżá Rzymłkiego fie ściąga. *NiemObr* 172

(2); KochWr 40; Wyflawiaycie z radością Bogá/ nie tylko iuż IzraélŃkiego/ ále y ChrześciánŃkiego/ wŃzelkie narody LatHar 230 (2); WujNT 415; JanNKar E; SarnStat 1160 (2); PowodPr 66 (2).

W połączeniu z zaimkiem przeczącym (262): PatKaz II 67; FalZioł IV 21c; RejPs 134 (17); Po ktorei deliberacyey szędziego staroŃty abo vrzędu iego ivz itrona zadna niebędzie mogła prze íwey poprawowacz ComCrac 18v (2); SeklKat Y4; RejKup r5; Diar 27; DiarDop 103; LubPs Z5v; GroicPorz v3; SeklPieś 32; KrowObr 141v (3); RejWiz 86v (8); RejZwierz 32v (2); BibRadz I 2a marg; BielKron 226v (2); KwiatKsiąŃ 1v; OrzQuin M3v; Prot D; SarnUzn B8 (2); SienLek 155v; RejAp 182 (39); GórnDworz Bb3v (4); HistRzym 63; RejPos 279v (97); RejPosWiecz² 92; KuczbKat 270 (3); RejZwierz 141v (23); RejZwierz Aaa2; RejZwierzTrzec Aaa2v; BielSpr 31; WujJud 164; WujJudConf 164; RejPosWstaw [110²]v (2); BudBib b3; BudBibKaw A3; CzechRozm 186v (8); Bo gdy íię tákich obyczáíow nápijá/ iuż ich żaden MiŃtrz tego oduczýć/ [...] niemoŃe [*nec ulli magistro transtormare [...] potestas est*] ModrzBaz 12; KochPs 87; SkarŃzyw 573 (3); MWilkHist F3; CzechEp 296; NiemObr 24; KochFr 89; KlonŃal C3; ReszPrz 72; ArtKanc P6 (3); GórnRozm G3v; ZawJeft 13; Phil E; OrzJan 110; WujNT 568; WysKaz 33; JanNKar E (2); SarnStat 391 (3); SkarKaz 159b; PudłDydo B.

a. Z comp i sup przymiotnika (133) : BierEz I (2); OpecŃzyw 90; PatKaz II 77v; FalZioł V 33v (3); JuŃem mędrszy twymi sŃowy. BierRozm 4; RejJóz G3v; RejKup g2v; BielKom G5; LubPs B4v; GroicPorz í3v (2); KrowObr 189 (3); Mnima íŃ nie máłŃ nádeń iuż więtlŃzego páná RejWiz 118 (4); RejZwierz 111v; BielKron 276v (3); GrzegRóŃn H2v; KochSat B2v; OrzQuin D3; LeovPrzep I14v; RejAp 6v (2); GórnDworz S3v (2); GrzepGeom Q2v; RejPos 105v (29); RejPosWiecz² 93v; HistLan F5v (2); Y czo moŃe być iuż náŃprofnieýŃzego/ Íáko íeŃt íeŃzyk człeká wŃzetecznego. RejZwierz 215v (22); BielSpr 12; RejPosWstaw [21²]; HistHel C3; MycPrz I B4v; Strum E; PaprPan Y (3); ModrzBaz 34; Oczko 29 (3); SkarŃzyw 510; KochTr 18; CzechEp 341 (4); WerGoŃc 220; WisznTr 23; NiemObr 147 (2); KochPieś 29 (2); PudłFr 13; GostGosp 102; OrzJan 31; WyprPl A3v; RybGęŃli C4; WujNT przedm 10; JanNKar Dv (2); SarnStat 1172 (4); SiebRozmyŃl [A3] (2); KmitaSpit C3v; A gđzieby chćieli: miałbych to zá znák iuż pewnieýŃzy/ zginienia náŃzego. PowodPr 59 (2); VotSzl Bv; GosłCast 43; KlonWor 19; ZbylPrzyg B.

c. Z rzeczownikiem oraz zaimkiem i przymiotnikiem w funkcji rzeczownika (981) : Wiem íŃ iuż káŃdy z was ílyŃzał/ Com ía wćzynić ílubował BierEz D4v (3); OpecŃzyw 179v (2); PatKaz II 86; FalZioł V 18b; BielŃzyw 32; RejPs 92v; LibLeg 11/42v; RejRozpr Ev (2); RejJóz Q3; RejKup p3 (3); KromRozm II r4v; KromRozm III D7v; DiarDop 104; LubPs M3 (2); GroicPorzRej C3v; KrowObr 158 (12); RejWiz 186v (10); LeszczRzecz A5v; RejFig Dd7v (2); RejZwierz 140v; Wiátus/ Suffolcyus/ z drugimi byli przeciw temu nárzekáíac/ iuż cudzoŃiemcy nas w niewoli będą chowác/ kthorzyŃmy záwŃdy byli w wolnoŃciách íwoich. BielKron 238 (2); KochSat ktv; SarnUzn H; RejAp 20v (14); GórnDworz Z2v (2); RejPos 310v (54); RejPosWiecz² 93v; RejZwierz 187 (22); BielSpr 72; WujJud 151 v; WujJudConf 147v; RejPos Wstaw [110³]; MycPrz II B [3]v (5); CzechRozm 31v (7); PaprPan Q3 (2); ModrzBaz 42; A íluzác ŃoínierŃká iuŃ młodzięcem/ z woýŃkiem PerŃkim áŃ do Kálcedonu záŃzedł. SkarŃzyw 74 (5); ZapKoŃcier 1584/50; CzechEp 226 (11); KochJez B2v; KochFr 64 (3); WerGoŃc 257; KochPam 86; KochPieś 2; PudłFr 69; ArtKanc Q3v (5); ZawJeft 22; ale mię iuż Marszałkiem Zowiá ActReg 171

(4); *GostGosp* 116; *WujNT* 243 (2); *SarnStat* 1027; *PowodPr* 57; Bo vmárły iuż łam o fię mowić tu y czynić nic nie może. *SkarKaz* 386b (2); *KlonWor* 29.

Połączenia: »już (snadz, też, więc) i« = *et Vulg; iam, vero Modrz* (193); *RejPs* 100 (8); *RejJóz* L3v (5); *RejKup* n4 (11); *KromRozm I* [P2]; *KromRozm III* E7v; *Diar* 20 (3); *DiarDop* 118 (2); Dałby fię iuż y kámieñ ták długo námowić/ A ty nie chcełz ná dobrą náukę przyzwolic *BielKom* F6; *LubPs* hh6v (4); *GroicPorz* o2v; *KrowObr* 188v; *RejWiz* 153 (22); *Leop Matth* 18/17 (2); *RejZwierz* 7v; *Mqcz* 66d (2); *SienLek* 33; *LeovPrzepSamb* b4v (2); *RejAp* 137v (16); *GórnDworz* Y6v; *RejPos* 84v (21); on łwięty człowiek był vpalon od łłońcá leżac przed miálthem ná gorze/ ták iż iuż y o łmierć prołł Páná Boga łwego. *RejZwierz* 199v (25); *WujJud* 90 (2); *HistHel* C3; *BudNT* li3v; *CzechRozm* 74v (8); *PaprpPan* Z4; *ModrzBaz* 123 (4); *KochDryas* A2; *KochPs* 103; *SkarŻyw* 511 (3); *StryjKron* 677; *CzechEp* 354 (12); *CzechEpPORz* **4v; *KochJez* Bv; *KochPhaen* 23; *KochMRot* B4 (3); *ReszHoz* 138; *WerGośc* 247; *KochPieś* 18 (2); *GórnRozm* I2v; *ActReg* 114; *GórnTroas* 47; *KochFrag* 45; *OrzJan* 12; *WujNT* 504 (2); *SarnStat* 697; *WitosłLut* A2 (2); *PowodPr* 25 (2); *SkarKaz* 351b; *CzahTr* E4; *SkarKazSej* 669a; Iuż y trąby pod niebo dźwięk rozny pułzczią. *SapEpit* B3; *PudłDydo* B4.

»już nie (jedno, tylko) ... ale (a. jedno, a. lecz, a. tedy) (tylko)« = *iam Vulg, extunc JanStat* (154); *BierRaj* 23v; *OpecŻyw* 146 (3); *MiechGlab* 69; *RejPs* 120v; *RejJóz* E8v; *KromRozm I* C3 (2); *KromRozm III* M6 (2); *DiarDop* 117; *GroicPorz* b2; *RejWiz* 96v (2); *Leop Eph* 2/19 (2); *LeszczRzecz* A6v; *OrzRozm* Kv; Potym Xerxes iuż łam niechćiał dla niefortuny czynić z Greki/ ále kazał Márdoniułowi kfiążęciu *BielKron* 117 (2); *KwiatKsiąż* Dv; *SarnUzn* B2v (2); *RejAp* 18 (6); *GórnDworz* Y5 (6); *RejPos* 236 (16); *RejPosWiecz*² 92 (2); *RejPosWiecz*³ 96v (2); *BiałKat* 63v; *KuczbKat* 80; *RejZwierz* 156 (14); *WujJud* 6v (4); *WujJudConf* 251 (2); *RejRozpr* b3; *RejPosWstaw* [21³]v; *BiałKaz* H2v (3); *CzechRozm* 143 (5); *KarnNap* Bv (3); *SkarJedn* 46 (4); *Oczko* 2v; iuż nie łłowy ále mocą Biłkupy z pánłtwá łwego/ [...] wymiátał. *SkarŻyw* 164 (14); *StryjKron* 230; *CzechEp* 212 (6); *NiemObr* 110 (5); *KochFr* 82; *KochBr* 151; *ReszPrz* 54; *WerGośc* 209 (12); *PaprpUp* Kv; *ActReg* 130 (2); *LatHar* 149 (3); *RybGęśli* A3; *WujNT Phil* 16 (12); *SarnStat* 203 (7); *KmitaSpit* A4v (2); *PowodPr* 74 (5); *SkarKaz* 384b (2); iuż nie tylo wodá/ na ktoreyiechmy przełtawáli/ ále y piwo nie zdrowe młodym y zdrowym. *SkarKazSej* 704b; *KlonWor* 55.

»już wszytek (a. wszen)« (173); *BierEz* A4v; *OpecŻyw* 98 (2); *GlabGad* A2v; *RejPs* 171; *RejJóz* A5v (9); *RejKup* k4 (5); mnięmał nieborak [*Franciszek*] [...] aby iuż wńze^{go} zbył ale^{go} bárzo nadzięiá omyliá *MurzHist* D3; *LubPs* Cv (2); *RejWiz* 89v (11); *RejZwierz* 108; *BielKron* 353v (5); *Mqcz* 43c; *SienLek* 70v; *RejAp* 176v (7); *GórnDworz* F4; *HistRzym* 59v (2); *RejPos* 335 (41); *BielSat* G; *HistLan* C3 (2); Abowiem która może być wdzięcznieylza rzecz iáko miły przyiaciel? ktory iuż wńzytko á wńzytko łpołu s tobą niefię *RejZwierz* 88v (26); *WujJudConf* 63; *RejPosWstaw* [41²]; *MycPrz* I D; *WierKróc* A4; *StryjWjaz* B4v; *CzechRozm* 207v (5); *PaprpPan* Bb2 (4); *ModrzBaz* 117v; *KochOdpr* C2v; *SkarŻyw* 250 (3); *MWilkhHist* C3; *CzechEp* 169 (3); *WerGośc* 253; *ArtKanc* P7 (5); *GórnRozm* L2; *ActReg* 27 (2); *GostGospGroch kt*; *WyprPl* B2v (3); *LatHar* 735; Potymże widzac Iefus iż fię iuż wńzytko wykonało [*quia omnia consumata sunt*]/ [...] rzekł *WujNT Ioann* 19/28 (2); *SarnStat* 93 (2); *SiebRozmyśl* Ev; *PowodPr* 81 (3); *SkarKaz* 519b (2); *CiekPotr* 10 (2); *PaxLiz* B3v (2); *SkarKazSej* 706b; *KlonWor* 56.

W połączeniu z zaimkiem przeczącym; *iam JanStat* (254); *BierEz* R2 (5); *OpecŻyw* 143; *PatKaz III* 150v; *FalZioł* IV 47d; *BierRozm* 16; *RejLas* w. 75; ábowiem iuż był nikt niezostał/ co by ie był miał według obyczaiá wzięmię zágrzebáć. *RejPs* 118v (9); *RejJóz* C2 (4); *RejKup* f7v (9); *MurzHist* F3; *MurzNT* 88v; *Diar* 57; *DiarDop* 101 (3); *BielKom* D8v; *GliczKsiąż* O7; *LubPs* D2 (9); *GroicPorz* q3v; *RejWiz* 141 (19); *LeszczRzecz* A4; *RejZwierz* 10v (3); *BibRadz Gen* 39/25 (2); *BielKron* 452 (6); *GrzegRóżn* N4; *Mącz* 98b (4); *OrzQuin* Ev; *SienLek* 133v; *LeovPrzep* I4v; *RejAp* 91 (24); *GórnDworz* C2v (3); *HistRzym* 107 (2); *RejPos* 162 (57); *BiałKat* 181; bo iuż przeciwko tákiemu pánu nic nie ciężko/ á wżytko miło vczynić. *RejZwierz* 46 (28); nigdyby lie thám iuż żadny nie śmiał wáżyć obegnáć Zamku *BielSpr* 65 (2); *WujJud* 101v (3); *RejPosWstaw* L (3); *BudBib* 4.Esdr 14/11; *CzechRozm* 116v (11); *PaprpPan* C2v (4); *SkarJedn* 401 (4); *KochOdpr* C2; *SkarŻyw* 202 (5); *KochTr* 14; *MWilKHist* F2; *CzechEp* 231; *CzechEpPORz* **4v; *NiemObr* 162; *KochFr* 78; *KochMRot* A4; *ReszPrz* 91; *WerGość* 204; *WerKaz* 300; *ArtKanc* N9; *GórnRozm* I2v (2); *GrochKal* 17; *WujNT* Mar 11/14 (2).

d. Z liczebnikiem oraz zaimkiem liczebnym (387) : Iako syostra moya slyachatna helisbyetha slya za masch przes volyey moyey czemv yus yesth pyathnasczye lyath *ZapWar* 1519 nr 2244 (2); *BierEz* Lv (2); *OpecŻyw* 100v (6); *OpecŻywSandP* ktv; *MetrKor* 814; *PatKaz III* 120; *MiechGlab* 35; *LibLeg* 7/9 (7); *WróbŻółt* cc3; *LibMal* 1545/106 (3); A on iuż trzy dni nieiadł *RejRozpr* Hv (6); *SeklWyzn* 3v; *RejJóz* I5v (5); *SeklKat* G2; *RejKup* K (2); gdy iuż czwartą część rzeki przepłynęli/ nátychmiał porużywfzy lie ná nię [!] z wody Ippotamowie [...] okrutnie ie požarli. *HistAl* H5v; *KromRozm I* K; *MurzNT* *Sekl* A2; *KromRozm II* m3; *KromRozm III* A2v; *Diar* 95; *DiarDop* 100; *GliczKsiąż* B7v; *KrowObr* 140; *GroicPorz* ii3 (2); *RejWiz* 139v (6); Oto iuż mię dzieięć kroć potwarzácie [*En decies confunditis me*]/ á nie wtyd was tego *Leop Job* 19/3 (3); *OrzList* h; *RejFig* Dd7v (5); *RejZwierz* 100 (8); *BibRadz Tob* 3/17 (21); *Goski* A4v; *OrzRozm* V3; *BielKron* 216v (38); *Mącz* 259a (8); *Prot* A2; *SarnUzn* D5v (4); *LeovPrzep* C (2); *RejAp* 23 (6); *GórnDworz* O7v (4); To iuż wtora mądrość záchowáła zdrowie me. *HistRzym* 59 (7); *RejPos* 101v (20); *BiałKat* 348v; *HistLan* F3v; *KuczbKat* 175; Iuż oboie [małżonkowie] grzebá/ ochędażáią/ opráwuia/ ízczepia/ ziołeczka íádzą *RejZwierz* 32v (20); *BielSpr* 37; *WujJud* 167v (2); *BudBib* I 274b (3); *HistHel* Bv; *MycPrz* II C2; *BiałKaz* C3; *BudNT* R3 (3); *CzechRozm* 212 (13); *PaprpPan* Dv; *ModrzBaz* 121v (2); *Sergius/ Pyrrus y Páweł* [...] *Metro[p]olitfkie kácerftwo/ iużná* Piątym Zborze potępione ożywiáli *SkarJedn* 392 (9); *SkarŻyw* 566 (23); owa iuż oboie Mam ítrácić/ y poćiechę/ y baczenie íwoie? *KochTr* 11; *MWilKHist* D4; *StryjKron* 46 (4); *CzechEp* 342 (20); *NiemObr* 82 (2); *ZapKościer* 1584/49 (3); *ReszPrz* 98 (2); *ReszList* 174; *PudłFr* 8; *BielRozm* 34; *KochWr* 36; *PaprpUp* K; *ZawJeft* 33; *ActReg* 164 (4); Iuż pułdziewiętá maćie/ prawdziwie że dofyć *WyprPl* B2v (3); *LatHar* 539 (4); *WujNT* *Ioann* 21/14 (13); *JanNKar* E4v (4); *SarnStat* 1149 (11); *SiebRozmysł* K2 (2); *WitosłLut* A6v; *KmitaSpit* C2; *PowodPr* 3; *SkarKaz* 514b (3); *CiekPotr* 89; Z powodzenia W. M. iuż ítokroć wefelfzy. *PaxLiz* E2; *SkarKazSej* 674a (3); *KlonWor* 4 (1); *PudłDydo* B3.

Połączenia: »już i« (6); ludzie zboż pytaią Iuż y za troie pieniądze gdzie mogą chwytaią *RejJóz* L7; *RejWiz* 59; *RejFig* Cc6v; *RejPos* 276; *CzechRozm* 169; *CzechEp* 235.

»już nie ... ale« = *iam non ... sed Vulg, Modrz* (2): A ták iuż nie łą dwoie/ ále iedno ćiało. *Leop Mar* 10/8; *ModrzBaz* 132v.

»już to« (12): *OrzList* h; *BielKron* 366v (5); *Mącz* 470a; Iuż to dzieiętáté láto niebo toczy/ Iáko mé łmutné záułfze płáczą oczy *KochPieś* 18; *ActReg* 31 (2); *GórnTroas* 12; *OrzJan* 92; *PowodPr* 37.

3. *Połączenie*: »nie już« = *jeszcze nie; nondum Vulg* (34): *RejKup* n8; *MurzHist* M3v; Abowięmći się wzyłftko s ftac muśi áleć iefzcie nieiełft (*marg*) wřzakże nie iuż (-) koniec *MurzNT Matth* 24/6 (2); *Diar* 28; A iefli ku pokoiu kiedy myłł fłłonili/ Nie iuż łwoich źołnirfkićh zabaw odftąpili. *KochSat* A2v; *GórnDworz* X6 (3); łłyłzyłz od Páná łwego/ iz nie iuż wnełł koniec/ áż bęđzye pirwey rozłzyrzona a obiáłniona Ewányelia Pánłka po wřzemu łwiátu *RejPos* 259v; *GrzegŚm* 51; *HistLan* E3v; *WujJud* 93 (2); *MycPrz II* Av; *BudNT Mar* 13/7 (2); Boby to nie iuż záráz ták mogłó być zámknione. *CzechRozm* 140v; *ModrzBaz* 43 (5); *SkarŻyw* 305; *CzechEp* 167; *NiemObr* 52; *KochFr* 49; Nie porzucay náđzieie/ Iákoć łye kolwiek dzieie Bo nie iuż łłónce ołtátnie záchodźi *KochPieś* 41; *GórnRozm* E4v; *GórnTroas* 4 (2); *GrabowSet* D2; *WujNT 1.Petr* 4/2 (2).

4. *Podkreśla bliskość rozpoczęcia lub nastania czego* (10) :

Połączenie: »już, już« (5): Iuż/ iuż włłyłzym trąbę ná wśiáđánié *GórnTroas* 68 (2); *OrzJan* 133; *JanNKar* A3; *SkarKaz* 387b.

5. *Uwydatnia związki czasowe (uprzedniość, równoczesność lub niekiedy bezpośrednio następstwo) i czasowo-warunkowe zachodzące między czynnościami wyrażonymi w różnych wypowiedzeniach wynikające z funkcji zdania podrzędnego w całym wypowiedzeniu złożonym, w którym 'już' obserwujemy* (3589) : *March*¹ A4; *BierEz* D2 (5); *OpecŻyw* 87v (2); *PatKaz II* 76; Kto iuż wniebie łiedzenie y miełftce odzierzał, ten łie iuż wypowiedzenia nie boi. *BielŻyw* 169; *March*³ V3v; *LibLeg* 6/116v; *RejPs* 190 (6); *RejRozpr* H2 (2); Y czegoż iuż tu ona/ ná mię nie wyrwała Zwodzącz mię z moiey cznoty *RejJóz* Gv (10); *SeklKat* Kv (5); *RejKup* o8v (10); *HistAl* B8v (3); *MurzNT* 218v (3); *KromRozm III* F5; co już dekretem swem teraz JKM wynaleźć raczył, tego JKM uczynić nie może *Diar* 58; *DiarDop* 111; *BielKom* D8v (4); *LubPs* dd2v (18); *GroicPorz* ii3 (8); *KrowObr* 191 (6); *RejWiz* 101v (32); *Leop Matth* 5/22 (2); *UstPraw* C3v (3); Bo pochlebcá nie rádzi nigdy nic wiernego/ jedno záułfdy iuż páłrzy/ pożytku łwoiego. *RejZwierz* 36v (7); *BibRadz 2.Mach* 12/18; *OrzRozm* V3; *BielKron* 96 (9); *KwiatKsiąź* M4v; *Desine iam conclamatum est, Dayże pokóy iuż łie ftáło co łie miáło ftáć. Mącz* 395c (3); *OrzQuin* S (2); *SarnUzn* C2 (2); *SienLek* 36v (3); *RejAp* 118 (17); Y myłłwiiec poźrzawłzy ná plá/ ná ptaka/ iuż hnet wie czo w nim wre *GórnDworz* L15 (9); *HistRzym* 26; *RejPos* 209v (89); *RejPosWiecz*² 95; *BialKat* 10v (3); *BielSat* H2 (2); *GrzegŚm* 59; *HistLan* C2 (2); *KuczbKat* 50 (2); *RejZwierz* 23v (44); *BielSpr* 60v; *WujJud* 12 (3); *WujJudConf* 253 (3); *Strum* Cv (2); *WierKróc* A3; Do Fránkfortu nád Odrą potym przyiecháli/ Gdzie iuż ná miłe Polłkie gránice páłrzáli. *StryjWjaz* B (2); *CzechRozm* 162v (7); *KarnNap* A4v (3); *ModrzBaz* 14 (2); *SkarJedn* 397 (2); Tedy łye iuż niewznáią/ Którzy w złościách rołkofz máią? *KochPs* 79 (4); *SkarŻyw* 151 (10); *MWilKHist* Hv (2); *CzechEp* 35 (9); *NiemObr* 66 (2); *KochFr* 34; *KlonŻal* D; Wyłłał Krolową w łmálcowáney zbroi/ Alić iuż onał troie dziwy broi. *KochSz* B3v; *KochMRot* A4; *ReszPrz* 76; *WerGośc* 211; *WisznTr* 33; *BielSjem* 3; *KochPieś* 52; *KochSob* 63; *KochTarn* 75; *PudłFr* 4; *ArtKanc* N4 (8); *PaprUp* F2v (2); *ZawJeft* 35 (3); *ActReg* 130; *GostGosp* 96 (5); *GrochKal* 17; *Phil* L4 (2); *GórnTroas* 30; *GrabowSet* S; *KochFrag* 39; *OrzJan*

84; *LatHar* 675; *WujNT* 637 (9); *SarnStat* 472 (8); Słońce też nád obyczay zbyło fwyé świátłości / Ani iuz chćiáło świécíć/ dla wielkiéy záłości. *SiebRozmysł* H4v; *KlonKr* E; *PowodPr* 40 (3); *CiekPotr* 87; *CzahTr* [D]v; *PaxLiz* C (6); *KlonFlis* Fv (3); *KlonWor* 25 (6); *PudłDydo* A3v (2).

Z imiesłowem czasu terażniejszego (276): *ListRzeż* w. 27; *BierEz* C2v (2); *OpecŻyw* 9v (2); *ForCnR* B3 (2); *PatKaz I* 3v; *PatKaz II* 54v (4); *BielŻyw* 77; á ták iuz niemielzkáiąć/ zeydzmy fie do nie⁸⁰/ á płáčliwie vpádńmy przed koláná iego *RejPs* 141; *LibMal* 1543/76v (3); *RejJóz* P2 (4); *RejKup* o2; *MurzHist* R4; *KromRozm II* f3; *GliczKsiąż* E6 (2); *Diar* 29 (3); *DiarDop* 118; *LubPs* K3v (2); *ZapWar* 1558 nr 2686; Idąc iuz do domu on młodzyeniec/ przybłáknął fie pod gorę gdzie Ray był *RejWiz* A7v (10); A lud z Arábiey náięli łobie ná pomoc/ á položyli fie obozem zá rzeką/ będąc iuz gotowi wyiáchác przeciw tobie ku boiowi [*et castra posuerunt trans torrentem parati ad te venire in proelium*]. *Leop 1.Mach* 5/39 (2); *RejZwierz* 64v (4); *BibRadz 1.Par* arg (2); *OrzRozm* B4; Máchometh iáko pies wścíekły kazał wżytkim bez przeltánia ku łzturmu íść á dobywác co nafilniey/ máiąc iuz zá mdłe obleżeńce *BielKron* 250 (20); *OrzQuin* P2 (3); *LeovPrzep* A3v; *RejAp* 69 (14); chodzil łobie po wielkiéy lieni/ cżyháiąc iuz ná tego łwego towarzýłzá *GórnDworz* T4 (5); *RejPos* 102v (32); *BiałKat* 28v; *HistLan* C3v (2); *KuczbKat* 270 (2); Rádłzey fie łtaray iuz biežąc ku kryłowi łwemu o żywoth tháki [...] iákobyś fie podobał ludziom/ á naprzod Pánu Bogu łwemu *RejZwierz* 161v (14); *WujJudConf* 222v; *BudBib 2.Mach* 7/14; *MycPrz I* C4v; *Strum* A4 (2); *BiałKaz* Bv (2); *CzechRozm* 198v (12); *Paprpán* B; Zás kto się boi iákíey przygody/ álbo kto iá iuz ná łobie odnołzác łmęci się [*qui illud iam perferens tristitia ac moerore ocupatur*]/ áza się y teⁿ niemuśi zmienić? *ModrzBaz* 7 (2); *ModrzBazBud* ¶5v; *SkarJedn* 136 (4); *Oczko* A3; *SkarŻyw* 135 (48); *StryjKron* 230 (4); *CzechEp* 64 (6); *NiemObr* 174 (9); *KochWz* 139; *WerGość* 222; *ArtKanc* F4 (4); *GrónRozm* H2v; *KochWr* 33; *ActReg* 13 (3); *GostGospSieb* +4v; *KochAp* 10; *OrzJan* 69; *OstrEpit* A3v; *LatHar* 325; *WujNT* 297 (3); *WysKaz* 6 (3); *SarnStat* 136 (4); *SiebRozmysł I* (4); *KlonKr* A2; *KmitaSpit* B4v; *PowodPr* 24; *SkarKaz* 45b (2); *CiekPotr* B3; *GostCast* 20 (2); *PaxLiz* A3 (2); *SkarKazSej* 680a; *KlonFlis* G2v; *KlonWor* 57; Szukác chcelz Włólkíey ziemie/ páńłtwá niepewnego/ Máiąc w rękú iuz łwoie/ y prágnielz cudzego. *PudłDydo* A4v.

Z imiesłowem czasu przeszłego (159): *BierEz* Q2v; *MetrKor* 38/502; *FalZioł* V 37 (3); *RejPs* 119 (4); *RejJóz* M (5); Połel iuz pozwawłzy Byłkupa łedł łzukać Gardiana *RejKup* c6v (2); *HistAl* B7; *MurzHist* R4 (2); *Diar* 84; *GliczKsiąż* D6 (2); SWiádki koždy wiełć ma wdawłzy łye iuz w Práwo *GroicPorz* x2; *Leop Act* 28/4; A iuz wziáwłzy brátá wálzgo idźcie zás ku mężowi temu. *BibRadz Gen* 43/13; *BielKron* 457 (2); *GrzegRóżn* A2v; *RejAp* 47 (16); *GórnDworz* T6v (3); *RejPos* 300 (27); *RejPosWiecz*² 94; *RejPosWiecz*³ 98v; Szátan iuz miáre wżytkíey złości łwéy wypełniwłzy/ iuz przeltác muśiał *BiałKat* 21 (2); *BielSat* N; *KuczbKat* 155; *RejZwierz* 243 (16); *KochMon* 33 (2); *WujJudConf* 6; *Strum* Kv; *BiałKaz* M4v; *BudNT Act* 15/36 (2); *CzechRozm* 176 (7); *ModrzBaz* 87v (4); *SkarJedn* 350 (2); *Oczko* 22v (3); *SkarŻyw* 259 (4); *StryjKron* 380; *CzechEp* 371 (11); *CzechEpPorz* *4v; Iuz ták iedne⁸⁰ Krolá poniżywłzy/ połtárał się potym o drugie⁸⁰ *NiemObr* 169 (8); *KochMRot* C; *WerGość* 217; *BielSjem* 36; *Paprup* F2 (2); *WujNT* 766; *SarnStat* 376; *SiebRozmysł I*; piękny kwiatek łtoi Podobny białey rózey/ która fie iuz z łwoiey Máćice rozwiázawłzy pełne łítki bierze *WitosłLut* A3;

PowodPr 54; *SkarKaz* 2; *CiekPotr* 89; *PaxLiz* B3v; Tu iuż dopiero Niemiec podumawłzy/ Y tę Láćinę dobrze zrozumiawłzy. [...] (rzecze) *KlonFlis* H3; *PudłDydo* B2.

Połączenia: »a już« (231): *BierEz* Q4 (8); Dofiedł potym pán Iezus palátzu onego kfiążęcia/ a panna iuż byla vmarla *OpecŻyw* 45 (8); *ForCnR* E2; *PatKaz I* 6; *PatKaz II* 70 (2); *HistJóz* D2 (2); *FalZioł* III 42a (5); tam od zimnicze był [*Dyjogenes*] na drodze morzon, á iuż fie kwieczoru nachyliło. *BielŻyw* 77; *March*² D3; *MiechGlab* 11; *RejPs* 116v; *LudWieś* A4; *ZapWar* 1548 nr 2668; Iedziełz włzytci a ia iuz was tam poruczam Bogu *RejJóz* L8v (5); *RejKup* x6 (4); Alexander łpał/ á iuż była ciemna noc *HistAl* L5 (2); *MurzHist* T2v; *KromRozm II* o2v; *Diar* 31 (2); *DiarDop* 109; Wdzyęcżne pokármy łobye dułfá ich zbrzydžiłá/ A yuż ku krefu śmyerći bárzo bliłka była. *LubPs* Y5 (17); *RejWiz* 70v (6); *Leop Esth* 2/1 (2); *RejFig* Cc8v; *RejZwierz* 101; *BibRadz Mar* 11/11 (3); *BielKron* 402 (9); *Mącz* 435; *Prot* B2v (2); *SarnUzn* F5; *SienLek* 176v; *RejAp* 145 (13); *HistRzym* 55 (2); *RejPos* 240v (48); *RejZwierz* 2 (14); *BudBib Sap* 18/14; *HistHel* C4; *MycPrz I* C2v; *BudNT Luc* 15/21 (2); *KochPs* 39; *CzechRozm* 82v (3); *SkarŻyw* 261 (13); *MWilkHist* Kv; A Charon z czarną łodzią tuż ná porcie łtoi/ A iuż fię y łam więcey Dułz przewożić boi *StryjKron* 255 (2); *CzechEp* 159; *KochJez* Bv; *NiemObr* 27; *KochFr* 37 (2); *WerGośc* 219; *WerKaz* 301; *WisznTr* 12; *KochPieś* 25; *ArtKanc* N4 (2); Powiedz/ profłżę: á iuż mi tá śmierć będzie miłá *ZawJeft* 41; *ActReg* 106 (3); *KochFrag* 53; *OrzJan* 15; *RybGęśli* Bv; *WujNT 1.Cor* 7/36 (6); *WysKaz* 46; *SarnStat* 81 (2); *SiebRozmyśl* K4 (4); *PowodPr* [86]; *CzahTr* E4v; *KlonWor* 70 (2); *PudłDydo* B3.

»już ... a« (5): *Mącz* 160c; *OrzOuin* Aav; *RejAp* 95v; Iuż był Dawid vmárł/ á iego przedfię wysługi kwitną. *SkarŻyw* 92 (2).

»by ... (tedy), to, tu już« (18): *PatKaz I* 7; *LubPs* gg5; by fie więc dyabeł s piekłem zwádził/ Tedy nigdy ná zgodę iuż nie będzie rádził. *RejWiz* 13; *RejPos* 33 (4); A ciebie by iedno nos záswirzbiáł to iuż płáczelz *RejZwierz* 152v (4); *Strum* G; *PaprPan* M3; *SkarJedn* 401 (2); *KochPs* 142; *PowodPr* 23; *PudłDydo* B3.

»dopiro, dopiruczko ... a już« (1 : 1): Dopiruczko krolem był á iuż wierći brzuchem. *RejWiz* 104; *SkarŻyw* 244.

»już ... już ... i dopierko« (1): Iuż iedno z was niechay každy złey myłli vkroći Iuż y tego mieć będziecie y drugić fie wroći I dopierko obaczycie dzywne Boskie łsprawy *RejJóz* O7.

»gdy(ż) (tedy) już ...« [szyk 796 : 5] (801): Potym on kruk gdy iuż zdrow był/ A świebodnie włżędy chodził: [...] K łwemu Krolowi przyleciał. *BierEz* Q (20); A gdy była iuż godzina wieczérzé/ fiádl za łtol s nimi Iezus miły *OpecŻyw* 89v (19); *PatKaz II* 86; *PatKaz III* 142; *HistJóz* E (2); *TarDuch* E; *FalZioł* V 99v (29); *BielŻyw* 106 (4); *GlabGad* N2 (6); *MiechGlab* 13 (4); *RejPs* 144v (3); *ComCrac* 18v; *LibMal* 1543/72 (7); *RejRozpr* 13 (2); *RejJóz* L8 (8); *SeklKat* Y3; *RejKup* ee5 (8); *HistAl* B4 (6); *MurzHist* T4 (4); *MurzNT Luc* 19/37 (4); *KromRozm II* cv; *KromRozm III* B4v; *Diar* 83; *MrowPieś* A4; *BielKom* C2v; *GliczKsiqż* D8 (6); *LubPs* C3; A gdy iuż obwiniony práwem będzie przezyłkan/ Sędzia Exekucyą nád nim czyni. *GroicPorz Cv* (15); *KrowObr* 21v; *RejWiz* 173 (20); *Leop Gen* 41/55 (55); *UstPraw* I; *RejFig* Dd5v; *RejZwierz* 34v (11); *BibRadz Gen* 2/19 (15); *OrzRozm* M (10); A gdy iuż Vlifés pofélłtwo odpráwił od Grekow/ wotowáii Troiani ná nie rozmáitemi głofy *BielKron* 57 (52); *Mącz* 474d (2); *OrzQuin* B2v (4); *SienLek* 189v (4); *LeovPrzep* G; *RejAp* 103v (41); *GórnDworz* Dd4v

(12); Gdyż tedy iuż wiész/ iáko té to Figury pomierzyć małz/ nie trudno y Klin pomierzyc możesz vmiéc. *GrzepGeom* H; *HistRzym* 38 (20); Iuż gdy ná nie przydą iákie ftráchy ábo iákie przygody/ drzã/ płácã/ nárzekáią *RejPos* 85 (118); *RejPosWiecz*³ 99v; *BiałKat* 26 (2); *BielSat* L4v (4); *HistLan* C2v (2); *KuczbKat* 180; *RejZwierc* 217v (54); *BielSpr* 63; *KochMon* 31; *WujJud* 3v (3); *BudBib* 2.Mach 14/43 (3); *HistHel* D3v (4); *MycPrz* II A2; *BiałKaz* K; *BudNT przedm* b6 (3); *StryjWjaz* C2v (2); *CzechRozm* 175 (13); *Paprpán* Hh4 (7); *ModrzBaz* 25 (4); *SkarJedn* 174 (4); *Oczko* 20v; *SkarŻyw* 192 (49); *MWilkHist* I3 (3); *StryjKron* 360 (11); *CzechEp* 320 (7); *NiemObr* 118 (2); *KlonŻal* A4v; *KochSz* A4v; *WerGośc* 255 (3); *BielSjem* 28 (4); *KochPam* 86; *KochTarn* 76; *PudłFr* 73; *ArtKanc* D13v (8); *GórnRozm* Nv (2); *Paprup* A3; *ZawJeft* 32; *ActReg* 113; *GostGosp* 146 (3); *GrochKal* 10; *Phil* S; *GórnTroas* 74; *OrzJan* 37 (4); *LatHar* 641 (3); *RybGęśli* B4v; *WujNT Ioann* 6/14 (16); *WysKaz* 24; *JanNKar* C2v; *SarnStat* 791 (4); *SiebRozmyśl* F3v (8); *WitośLut* A3; *KmitaSpit* C5v (4); *PowodPr* 73 (5); *SkarKaz* 635b (4); Potym gdy pánná zá muž iuż będzie wydána Dałz te pieniądze. *CiekPotr* 59 (2); *PaxLiz* D; *KlonWor* 60 (6); *SzarzRyt* G.

»gdy już ... (tedy) dopi(e)r(ko) (już)« [szyk 22 : 4] (26): *BibRadz Gen* 18/12; Apud aram consultare. Proverb. Dopiro fie radzić/ gdy fie yuż rzecz poczęłá. *Mącz* 13b, *Prot* B4; *RejAp* 1v (3); *RejPos* 21v (13); *RejZwierc* 20 (3); A gdy fię to iuż o popráwieniu y ftánowieniu praw fkończy/ toż dopiro [Cum autem ... tum illud] to trzebá vftáwić/ áby nic przeciwko práwam niemogło być wážno *ModrzBaz* 100v; *KochTr* 16; *NiemObr* 170; *SkarKaz* 387b.

»gdy(ż) już ... jeszcze« [szyk 5 : 1] (6): *FalZioł* V 31v; Ale gdyżeś mi iuż Exekucyá Krolewfkiey Ofoby doftátecznie moiem zdániem wypráwił/ ielzche nam o Sądzie á o Obronie co powiedz *OrzRozm* S3; *RejPos* 36; *CzechRozm* 37 (2); *KlonFlis* E4v.

»gdy(ż) już ... (potym a. tedy) już, już gdy ... już« [szyk 94 : 19] (110 : 3): *OpecŻyw* 111; *FalZioł* V 107; *BielŻyw* 32; A nieprzeftáwaycie iuż nigdy od flawy iego/ gdyfście iuż obaczyli dziwne wielomozności iego *RejPs* 219v (3); *LibLeg* 11/40v (2); *RejRozpr* Cv; *RejJóz* N3v; *RejKup* f3 (2); *RejWiz* 79 (5); A gdy iuż áni flońcá/ áni gwiazd było widáć przez wiele dni/ a burza nie máła nádochodziłá/ iuż [neque autem ... iam] odięthá byłá nádzieią wftyłká zdrowia náłfego. *Leop Act* 27/20; *KwiatKsiqz* N4; *OrzQuin* B2v; *RejAp* 54v (25); *RejPos* 291 (31); *GrzegŚm* 42; *RejZwierc* 36v (23); *WujJudConf* 255v; Gdy iuż flońce w fwey klobie/ iuż dobre południe *HistHel* C; *CzechRozm* 186v; *WerKaz* 304; *GórnRozm* K2v; *SiebRozmyśl* Gv; *CzahTr* Cv (2); A gdy go iuż doleie/ z kárczmy go wywabi Miedzy gory: tám go iuż do końcá ofzwabi. *KlonWor* 26 (2).

»gdy już ... już ... już, już ... już ... gdy już« (3 : 1): Iuż to wrzod niezgoiony/ iuż ná wieki boli/ Gdy iuż tám kto ofiędzye ná tey nędzney roli. *RejWiz* 170v; *RejAp* 64; *RejPos* 142v (2).

»gdy już ... już ... już ... (a) już« (3): *RejJóz* P6; *RejWiz* 117v; á gdi fie iuż wypełni liczbá przebrányh iego/ iuż połóży pręth fwoy żelázny/ iuż rázem fie pomści nád fprzeciwniki fwemi/ iuż też ofádi ono kroleństwo fwoie wdzięcznemi á wiernemi twemi. *RejAp* 97.

»gdy już ... potym« [szyk 2 : 1] (3): Gdy iuż thy wftytki rzeczy będziełz miał/ potym wley oliwy w panewkę *FalZioł* V 97; *RejZwierc* 203; *BielSpr* 5.

»gdy(ż) (tedy) już ... tedy (jeszcze), już gdy ... tedy« [szyk 149 : 6] (154 : 1): *OpecŻyw* 78v (5); *FalZioł* IV 27a (25); *GlabGad* G4 (5); *MiechGlab* 9 (3); A gdiśz sye to yvsch tak ftálo thedj w

wolofkiew Ziemy. niektorzi livdzie powfaly *LibLeg* 10/93 (2); *ComCrac* 18v; *LibMal* 1544/90v (3); *KromRozm II* k4v; *Diar* 95 (2); *LubPs* A4 (2); *GroicPorz* 1v; *KrowObr* 31v; *RejWiz* A8; A gdy iuż tedy fzedł Chufy przyiaćiel Dawidow do miáftá/ Abfalon też tedyfz wfedł do Ieruzálem [*veniente ergo Chusai amico David in civitatem, Absalom quoque ingressus est Ierusalem*] *Leop* 2. *Reg* 15/37 (6); *UstPraw* A4; *RejZwierz* 25v; *BibRadz Act* 9/3 (7); *BielKron* 147 (2); *KwiatKsiąż* N4; *SarnUzn* C6v (2); *SienLek* 177; *RejAp* 165v (4); *GórnDworz* L12v; *HistRzym* 40v (3); *RejPos* 59v (32); *GrzegŚm* 42; *HistLan* B2; *KuczbKat* 230; *RejZwierc* 38 (14); *BudBib* 2. *Mach* 7/7 (5); *BiałKaz* M3v; *StryjWjaz* A3v; *CzechRozm* 190 (4); *KarnNap* D2v (2); *SkarŻyw* 29; *StryjKron* 667; *CzechEp* 354 (3); *GostGosp* 60; *SarnStat* 507 (4); *KmitaSpit* B3v; iuż gdy iedno nie zbiera/ tedy rozprałza. *PowodPr* 41 (2).

»gdy(ż) już ... teraz« [*szyk* 1 : 1] (2): Kczemuż nam teraz pożyteczzen ten zakon/ gdy yuż Mefyafz przyfłedł? *KromRozm II* i4; *CiekPotr* 75.

»gdy już (tedy) ... wnet« (3): POfym gdy iuż z mężem fwoim z drzewá vkuśiła/ Wnet poználi iż ie Lálká Páńfka minąć miáła *MrowPieś* A3v; *RejAp* 100; *RejPos* 275 (3); *HistLan* E; *HistHel* D2v; *ArtKanc* A9.

»gdy(ż) (jeszcze) ... (tedy) już« [*szyk* 334: 71] (405): Mądry gdy ieden raz zgrzełzy/ Iuż się więc potym polepłzy *BierEz* Kv (12); *PatKaz II* 23v (4); *FalZioł* I 109c (10); *GlabGad* E4v; *KłosAlg* Fv; *WróbŻołt* C5v (3); *RejŁas* w. 16; *RejPs* 212v (2); *LibLeg* 10/153; *RejRozpr* E (2); *RejJóz* B2 (13); *SeklKat* Y4; Snaćz yuż wiele mam załobą Gdy ty ydzes fłemną fgodą *RejKup* f6v (15); *HistAl* D4v; *MurzHist* F3; *MurzHistSekl* ktv; *KromRozm II* i2v (2); *KromRozm III* Q4; *DiarDop* 114; *BielKom* F7; *LubPs* E3v (11); *GroicPorz* p4v (10); *KrowObr* 102v (2); Zwłafzczá gdy Zwyczay weźmie s towárzyftwá złego/ Iuż iá trudno powfciágnąć z nałogu zwykłego. *RejWiz* 89v (53); *RejFig* A4v; *RejZwierz* 8 (4); *BibRadz Gen* 46/30 (4); *BielKron* 301 (10); *BielKronCies* Mmmm3; *GrzegRóżn* D3 (2); *SienLek* 151 v (2); *RejAp* 116 (6); *GórnDworz* G2 (3); *HistRzym* 27 (6); *RejPos* 327v (70); *RejPosWiecz*³ 99; *BiałKat* 190v; *BielSat* Hv; *GrzegŚm* 43; *HistLan* B2v (2); *RejZwierc* 29v (36); *BielSpr* 42v (2); *WujJud* 166v; *WujJudConf* 208 (3); *RejPosWstaw* [143²]; *WierKróc* A3; *CzechRozm* 191 (11); *PaprPan* Lv (5); *KarnNap* C3v; To koniec/ to kres włzytkich rad. który gdy przyidzie/ iuż áni [*ubi peventum est, iam neque*] fádzą/ áni o popráwieniu praw wiele myśłá. *ModrzBaz* 121 (3); *SkarJedn* 326; *SkarŻyw* 115 (9); *StryjKron* 582 (2); *CzechEp* 23 (6); *NiemObr* 165; *ReszPrz* 48; *WerGość* 226; Nam gdy raz młodość minie/ Iuż ná wieki wiekóm ginie *KochPieś* 16; *KochSob* 63; Czymże iuż tedy fobie nędzni pomoc mamy/ gdyż tákie przeciwniki przeciw fobie znamy? *ArtKanc* S8 (3); *GórnRozm* D4; *PaprUp* K4; *ActReg* 135; *GostGosp* 158 (4); *Phil* Q; *GórnTroas* 50; *LatHar* 270; *KołakCath* A4v; lecz gdy porodzi [*niewiasta*] dziećiatko/ iuż nie pámięta [*cum autem peperit puerum iam non meminit*] vcińnienia dla rádości *WujNT Ioann* 16/21 (4); *JanNKar* F2; *SarnStat* 149 (9); *SiebRozmyśl* Hv; *PowodPr* 60 (3); *SkarKaz* 277b (5); *VotSzl* A2v (2); *CiekPotr* 43; *CzahTr* D (2); *PaxLiz* E3 (2); *KlonFlis* H; *KlonWor* 5 (8); *PudłDydo* B3v; *RybWit* B3v (2).

»gdy ... już dopir(ko)« (2): A gdy was w to baczenie przywiedzye/ dopiro mie iuż fzyrzey á gruntowniey vwielbi á objaśni przed wámi *RejPos* 131 (2).

»gdy ... (tedy) już ... już (wnet), już ... już ... gdy« (9 : 1): *RejKup* Aa; *RejWiz* 157 (3); nic fie nie ftáraycie/ gdy poydziecie ná tę drogę rofkazánia niego/ ábyfcie s fobą mieli iákie opátrzenie/ iuż

ia wżędy opátrzę was/ iuż iá wżędy nágradzę wżytki niedořtátki wálze. *RejPos* 124 (3); *RejZwierc* 84v (2); *KlonWor* 80.

»gdy ... już ... już (...)*«* [trzykrotne (1), czterokrotne (1)] (2): Aż gdy przyřzedł on obiecány Pan á zbáwiciel ktory miał zetrzeć głowę iego/ tu iuż dopirko pomylił wżytki řzyki řwoie/ tu iuż chodził iáko błędny/ tu lie iuż wćiekał/ to do Licemiernikow to do onych Biřkupow żydowřkich *RejPos* 76v; *GórnRozm* K.

»gdy ... już wnet, gdy ... wnet już*«* [szyk 7 : 1] (4 : 4): Iuż wnet gębę wzgorę wznofi Gdy go kto o řwá rzecz proři *RejRozpr* F; *RejWiz* 141 (4); *OrzRozm* Mv; *RejPos* 14v; *ArtKanc* S20v.

»gdzie(by) już*«* (9): *RejJóz* H4; *GórnDworz* N4v; *RejPos* 257v; *HistLan* E3v; *RejZwierc* 85v (2); Gdzie iuż Woyřko położyřz/ trzeba ie okopáć. *BielSpr* 8; *CzechRozm* 30; *SkarKaz* 3a.

»gdzie już ... już*«* [szyk 2 : 1] (3): *RejAp* 163; A czegoż lie iuż mařz nádziewáć gdzye iuż then Pan opuřci á odřtápi od ciebie *RejPos* 167v; *RejZwierc* 35.

»gdzie (by) już ... tedy*«* (5): *RejZwierc* 33v; A gdzieby iuż ináczey niemogło być tedy ták przed Sędzięgo řtánáć iáko ono Bafilius wielki czáfu fwe⁸⁰ Chriřtíanom rádził *CzechRozm* 246v (3); *SarnStat* 582.

»gdzie (by) już ... tedy już*«* (3): Ale gdzieby lie iuż raz ořwiadczyła y dobrze zápieczętowála: tedy iuż też cudá/ iáko niepotrzebne/ vřtác miáły. *CzechRozm* 191 (2); *OrzJan* 68.

»gdzie (by) ... już*«* [szyk 38 : 3] (41): A gdzie lie co ziawi nowo Iuż rzecznikom bywa zdrowo *RejRozpr* C (2); *RejJóz* L5v (2); *RejKup* o4; *KromRozm* III M2v; *GroicPorz* r4 (4); *RejWiz* 170 (4); *RejZwierc* 50v; gdzyeby náđ przyrodzenie ich náuká chciá co poczáć/ iuż to będye fářz. *BielKron* 26 (2); *RejPos* 331 (7); *BielSat* Dv (2); *RejZwierc* 155 (4); *WujJudConf* 111v; *MycPrz* I C4; *Oczko* 9; *RejPs* 208; *MWilKHist* Ev; *KochDz* 105; *BielRozm* 25; *SarnStat* 414 (2); *KlonWor* 45 (2).

»gdzie(by) ... tedy już*«* (5): *ComCrac* 14v; Ale gdzie vmyřł řtáteczny pocźciwym vmyřłem ozdobiony [...] tedy iuż y wzrok/ y řłowá/ y pořtáwá iáko v Orłá co wżytko w řłonce pátrzy *RejZwierc* 19v; *OrzJan* 69; *SarnStat* 345 (2).

»gdzie ... już ... już*«* (2): Bo prawdá gdzye fwe řkrzydła by Orzeł rořtoczy/ Iuż fářz ponuro chodzi iuż łeb w zyemię tłoczy. *RejWiz* 2 (2).

»i już*«* (82): *BierEz* Q3v (2); *PatKaz* II 52; woyřko Krola Ferdinandowo bilo pod Budziniem zdzialgo dořtawaly y řzturmi czynily y yvz bily wzamkv *LibLeg* 10/146 (3); *LibMal* 1548/143; *MurzHist* P4v (2); *LubPs* B6 (3); *KrowObr* 220v; *Leop Ioann* 6/17 (3); *RejZwierc* 20v; *BielKron* 309 (4); Pánie/ thwoi řludzy pobráli nam żyto/ y iuż ie młoczá. *GórnDworz* R4v (3); *RejPos* 172v (2); *BialKat* 321; *RejZwierc* 174v (5); *CzechRozm* 79 (5); *PaprPan* Fv; *KochPs* 25; wroćić řię do Egiptu muřiem/ y iuřz řobie wodzá obierzem. *SkarŻyw* 483 (9); *ZapKořcier* 1582/30v; *StryjKron* 712; *CzechEp* 202 (2); *NiemObr* 65 (2); *WerGořc* 215; *ArtKanc* A18 (2); *PaprUp* F4; *ActReg* 182 (2); A był ten dzień przygotowánia (ná Sobotę) y iuż řię Sábbáth záczynáć miá. *LatHar* 727 (3); *WujNT Ioann* 4/3 (2); *JanNKar* C3v (3); *SarnStat* 1298 (4); *SiebRozmyřl* K3 (2); *WitosřLut* A2; *CzahTr* Cv; *KlonFlis* H; *KlonWor* (5).

»już i*«* (2): *KmitaSpit* A2v; Swiát zemná wkoło chodzi/ iuż y tráć mowę *GosřCast* 24.

»jeszcze (nie) ... (a, ale) już, już ... (a, ale, lecz) jeszcze« (36 : 17): *BierEz* L2; *OpecŻyw* 96v (4); *PatKaz I* 8; *PatKaz II* 49 (4); *WróbŻołt* 31; *RejPs* 206; *LibLeg* 11/47v; Iuż nocz choć ielźcze połwiata *RejJóz* C8v (4); *RejKup* f6v (2); *ZapWar* 1548 nr 2656; *RejWiz* 164v (3); *Leop Hebr* 11/4; *BibRadz Zach* 7/2; *OrzRozm* T4v, *Mącz* 283 (2); *Prot* B4v; *RejAp* 15v (4); *RejPos* 133 (5); *RejZwierc* 87 (4); *BudNT przedm* b8v (2); *CzechRozm* 81v; *KochPs* 103; *CzechEp* 353; *KochFr* 81; *ActReg* 23; Niewoley bowiem iużes dołwiądźyż/ lecz wolności ielźczes nie fkołztował iákowa ielst *Phil F*; *WujNT* 310; *SkarKaz* 577b (2).

»jeszcze ... kiedy już« (1): ielźcze były prawie nie dołżły tyfiąc lath po w niebo wstąpieniu Pánłkim kiedy fie iuż poczęło miełżać około prawdy Pánłkiey? *RejAp* 166v.

»jeśli(że) już« (42): *PatKaz I* 10v; MOy towarzyśfu ielłiżes to iuż czedł [...] Prośię abyć nic nád myłł nie było *RejRozpr* K4; *RejKup* b6; *Diar* 22 (3); *GroicPorz* z3; *RejWiz* 44v (2); *UstPraw* C2; *BibRadz Num* 11/15; *Prot* B4; *SienLek* 31v; *RejAp* 20v (2); Bo ielłiż fie iuż ták vdałż w to fprołne Połłufzeńłtwo fwiátá tego/ [...] ftrzeżże fie frogich dekretow Pánłkich *RejPos* 219v (5); *RejZwierc* 31v; *BietSpr* 63; *CzechRozm* 29 (7); *ModrzBaz* 104; *Oczko* 34v; *SkarŻyw* 51 (3); *ArtKanc* N4; *ActReg* 181; *OrzJan* 101; *WitosłLut* A4v; *SkarKaz* 485b; *KlonWor* 67; *PudłDydo* B2.

»jeśli już ... tu dopiro« (1): A Ielłiże iuż ták myłł fwą s przeyrzenia Bożego połtánowifż/ thu fie dopiro będzie pilno trzebá wygiłkác á rołtropnie vważác *RejZwierc* 30v.

»jeśli już ... natychmiast« (1): a ielłli iuż ktory pieniąż zarobila albo miała/ natychmiałt powstáwłfy chleba kupila *OpecŻyw* 29v.

»jeśli już ... tedy« (10): ielłli będą iuż dorolfe/ tedy ie zołtawi *FalZioł* IV 35d; Ale ielłli by iuż znály [dzieci] co ielst źle: thedy máią być karány/ włżákże łáłkákawiey dla młodołci/ która ich vczynek nieiáko omawia. *GroicPorz* 114; *KrowObr* 226; *BielKron* 222; *RejZwierc* 53 (3); *CzechRozm* 32 (2); *KochAp* 8.

»jeśli(że) już ... (tedy) już« (3): Ielłli krolu niemożelż iuż fie femną gádác/ tedyś iuż zwyciężon *March*³ Xv; *RejPos* 181v (2).

»jeśli(że) (tedy) ... (tedy) już« = *si ... iam* *Vulg*, *Modrz* [szyk 194 : 21] (215): *BierEz* B2v (2); *OpecŻyw* 116v; *FalZioł* V 107 (3); *LibLeg* 6/116v; *SeklWyzn* f3; *RejJóz* P3v; *ZapWar* 1548 nr 2668; *RejKup* p8 (2); *MurzHist* R4; *Diar* 96; Yelłiż fie tedy kto vda w káplánłfthwo/ yuż wrzędu fwego ma przyględác *GliczKsiąż* 05; *GroicPorz* iv (10); *KrowObr* 148 (2); *RejWiz* 103 (4); A ielłli poładzałż zakon/ iużes nie ielłth czynicielem zakonu/ áleś Sędzią [Si autem iudicas legem, non es factor legis, sed iudex] *Leop Iac* 4/11; *UstPraw* Hv; *RejFig* Bb8; *RejZwierc* 10 (3); *BibRadz Lev* 11/38 (2); *BielKron* 297v (8); *GrzegRóżn* B2; *KwiatKsiąż* Q2v; *Mącz* 253a; *SarnUzn* G3 (2); *SienLek* 153 (4); *RejAp* 80 (4); *GórnDworz* X3v (4); á ielłli wierzycie w Oycá/ iuż wierzycie w Bogá. *RejPos* 292 (46); *RejPosWiecz*² 94 (2); *BielSat* G2; *RejZwierc* (27); *BielSpr* 7; *WujJud* 113v (4); *WujJudConf* 111v; *HistHel* C4; *Strum* B3 (2); *BudNT Rom* 11/6; Ale/ á więcze iuż to prawdá będzie? Ielłli ták? *CzechRozm* 159v (6); *ModrzBaz* 80v (2); *SkarŻyw* 212 (5); *CzechEp* 198 (5); *NiemObr* 54; *KochFr* 99; *BielSen* 15; A ielłli mé niłkié progi Będą godné twoiéy nogi: [...] Dośięgę iuż głową niebá. *KochPieś* 34 (2); *PudłFr* 30; *BielRozm* 25; *ZawJest* 25; *GórnTroas* 33; *OrzJan* 48; *WyprPl* C3; *WujNT* 22 (4); *SarnStat* 589 (13); *SkarKaz* 485b; *SkarKaz Sej* 682a; *KlonFlis* F; *KlonWor* 59 (15); *PudłDydo* B4 (2).

»jeśli ... już dopi(e)r(ko)« (2): Ale ieflic da Pan Bog doczekać drugiego dnia/ to ieft/ rozumnieyżego wieku twoiego/ thu iuz dopirko rospomni/ co tho ieft zá żáłość ítrácić Páná swoiego *RejPos* 40; *MWilkJHist* 12.

»jeśli ... już ... (a) już« (2): iefli nas nie podeprze łáfką á miłofierdzyem świętym swoim /[...] iuzby było trudne obáczenie náłze/ iuzby było trudne vwiárowanie náłze *RejPos* 116 (2).

»jeśli ... już ... już ... (a) już, już ... już ... już ... jeśli« (2 : 1): *RejAp* 80; Boś iuz swobodę ítrácił/ iuzes zniewolił mył y dużę swoię. Iuz muśiż czynić włzytko z włzczypkim zbáwienia fwe⁸⁰/ iefliże cie pan Bog duchem swym nie ípráwi. *RejPos* 138v (2).

»kiedy już« (120): *BierRaj* 17v; *BierEz* E4v (14); *OpecŻyw* 125v; *FalZioł* IV 37a (4); *RejRozpr* C3; *RejJóz* F (6); *LibLeg* 11/168v; *KromRozm II* f2v; *KromRozm III* L3v; *BielKom* D8v; *GliczKsiąż* 18; *KrowObr* 216v; *RejWiz* 188v (16); *Leop* 3.Reg 3/20; *KochZuz* A2v; *RejFig* Cc6v; *RejZwierz* 40 (3); Záfię czáłu Wiołny około s. Grzegorzá kiedy iuz słońce knim przychodzi/ ten dzień święcá z wielką rádością. *BielKron* 295 (3); *GórnDworz* Dd4v (6); *RejPos* 24v; *KuczbKat* 155 (4); *RejZwierc* 271v (3); *KochMon* 19; *KochList nlb* 3; *RejPosWstaw* [110²]v; *HistHel* C2 (2); *Strum* M2v (17); *PaprPan* Hh; *Oczko* 20v; Brát rodzonego nie odkupi brátá/ Kiedy iuz przyidá zámierzóné látá. *KochPs* 72; *MWilkJHist* G3; *KochFr* 134; *KochWz* 140; *ReszList* 166; *WerGość* 247; *KochPieś* 32; *PudłFr* 78; *GostGosp* 120; *OrzJan* 59 (2); *LatHar* 330; *SiebRozmyśl* K4 (2) *CzahTr* Gv; *KlonFlis* D4; *KlonWor* 75 (8).

»kiedy już ... dopi(e)ro« [szyk 3 : 3] (6): Bo kiedy iuz niebędzie nic Dopieroby chciał rządym być *RejRozpr* I2v; *RejJóz* G8; *Mącz* 13b; *RejZwierc* 134; *Strum* R3; *CzechEp* 83.

»kiedy już ... (tedy) już« [szyk 9 : 1] (10): *RejWiz* 150v (3); *RejJóz* Fv; Kiedim iuz tak tego dowiodł Czom tak ty dwa zuphálcze zbold. Iuz poyde miedzi kliafory *RejKup* c6v (2); *LubPs* S4; *Strum* L3v (2); *KlonŻal* Dv.

»kiedy już ... (a) już ... już« (2): *RejZwierc* 136; Bo kiedy iuz Flis zálmákuie komu/ Iuz fię ná Wiołnę nie zołtoi w domu/ Iuz ciecze ze krá do Gdańlká w Komiedze *KlonFlis* D4.

»kiedy już ... tedy« (17): *FalZioł* I 70a (2); *LibLeg* 11/32; *Diar* 95; *GliczKsiąż* M2v; kiedyfcie mię iuz zá Krolá obráli/ Tedy chcę iżbyfcie mię ná włzytkim słucháli. *RejZwierz* 33; *KuczbKat* 265; *Strum* B3 (8); *KarnNap* B3v; *PowodPr* 67.

»kiedy już ... wnet (a. hnet)« (2): *RejWiz* 26; kiedy iuz człowiek do tej dołkonałości przydzie/ iż myłli fwe wípokoi: hnet zá pomocą rozumu włtápi weń męžność práwa *GórnDworz* Ff7v.

»kiedy już ... zaraz« (1): TEn kiedy iuz obaczył gwałt ludu Rzymfkiemu/ Záraz męłtwem przewaźnym swym zábieżał temu. *PaprPan* Gg2.

»kiedy ... (tedy, tu) już« [szyk 86 : 25] (111): *BierEz* S2; *PatKaz* II 77v (3); *LibLeg* 9/53v (2); *RejRozpr* B (2); *RejJóz* P6v (3); *RejKup* f6v (6); Ale kyedy mowyę/ znośnyeyłfe to niź ono/ toć yuż dawam rozumyeć/ iż oboye złe *KromRozm I* Cv; *MurzNT* Mar 12/25; *Diar* 96; *LubPs* Qv; *GroicPorz* x3v; *KrowObr* 70v; *RejWiz* 22 (31); *RejFig* Bb4v; *RejZwierz* 40 (6); *BielKron* 26; *RejAp* E5b; *GórnDworz* Cc7 (4); A kiedy fye tráfi ieden [kát] tępy/ [...] tedy w drugich dwu/ iuz nie cały prósty ieden będzie. *GrzepGeom* Q2v; *RejPos* 243; *KuczbKat* 160; Kiedy nielzczeńcie przypádnie ná kogo/ Tu iuz fwe hándle Cnotá ceni drogę. *RejZwierc* 211v (10); *BielSpr* 64; *KochMon* 27 (2); *WujJud*

67v; *HistHel* C; *Strum* K3v (4); *PaprpPan* 12; *ModrzBaz* 80; *KochOdpr* Cv; *Oczko* 8v; *KochMRot* B3; *WerGość* 227 (2); *KochPieś* 15; *PudłFr* 63 (2); *ZawJeft* 7 (2); *GostGosp* 14; *GórnTroas* 19 (2); *OrzJan* 106; *JanNKar* H3v; *KlonFlis* F; *KlonWor* 19 (4).

»już ... już ... kiedy« (1): Były iuż kopy w polu/ iuż mendele itały/ Kiedy Zorawie do nich przypásć gwałtem miáły *KmitaSpit* A3v.

»ledwo (a. ledw(i)e) ... (a) już« (6): *GliczKsiąż* D8v; *Mącz* 501a; *GórnDworz* I2; *KochPs* 7; Ledwie byli pięć dni mniŹy oni ná wygnániu/ á iuż kazał ie zášie názad do Cárogradu/ [...] przyprowadzić *SkarŻyw* 300; *KmitaSpit* B3v.

»-li ... (tedy) już« (11): *OpecŻyw* 20; *GlabGad* K7; *RejJóz* Bv; Bo gromiŹli flábŹzègo/ iuż wieŹ s kim maŹ czynić *RejWiz* 192; *RejPos* 225v (2); *KlonWor* 37.

»-li ... już ... już« (1): Więc przywiedźieli zbrodniá do źimney wody StároŹtá/ iuŹ Źię Źtrzedz/ iuŹ czuyno Źpác muŹi. *GórnRozm* D2v.

»już ... -li ... już« (2): Iuż przypádnieli chorobá iáka/ álic drugi iuż biega Doktorá y rády kędy moŹe nábywáiac. *RejZwierc* 90 (2).

»nim ... tedy już« (1): A nim wŹzeteczny/ opiły/ á niedbálec oczy Źobie przedrze/ tedy iuż ow wŹzytko nadobnie/ porządnie około Źiebie poŹtánowi *RejZwierc* 144v.

»niŹ(li) ... już« [szyk 8 : 1] (9): *PatKaz II* 24 (3); niŹ co pocŹał młodzięńczyk mowic/ iuŹgo pán ChriŹtuŹ złem być oŹádził *MurzNT* 91; *RejPos* 216 (2); *BielSat* D4; *KochPam* 86; *GórnRozm* F2.

»niŹ ... tedy już« (1): A ták niŹ Krolem zoŹtał Achás/ tedy iuż przedtym dziewięć lat było EzechiaŹowi *CzechRozm* 136.

»poki ... już« [szyk 3 : 1] (4): *RejRozpr* G3v; *LibLeg* 11/166; Ale poki myŹ iego ciągnie Źie do złego/ iuż thám Duch PáńŹki być nie moŹe *RejPos* 239; *RejZwierc* 231v.

»skoro już« [szyk 1 : 1] (2): *Diar* 57; A Źkoro iuŹ ná mieyŹcá rzek głębokich weŹzli/ W tych Źię Batách woŹili/ á Konie w pław wiedli *StryjKron* 250.

»skoro już ... tedy« (1): Ale iako Źkoro ten proch iuŹ wŹpiefz tedy to wnet zeymi z ognia *FalZioł* V 108.

»skoro już ... wnet« (1): A ták Źkoro ty rzeczy iuŹ tám przeniefiecie/ WnetŹe poŹciel koleńŹká białą powlecŹecie. *HistLan* C3v.

»skoro ... (a, natychmiast, tedy, to) już« (9): *OpecŻyw* 28; *LubPs* X6; A Źkoro Źie okaŹe w kim co oŹobnego/ To iuŹ Źlawiá/ bogáca/ by Źyná wŹalnego. *RejZwierc* 242 (2); *SkarŻyw* 470; *WysKaz* 11; *SkarKaz* 422b; *CiekPotr* 29; *SkarKazSej* 675b.

»już ... tedy« (8): *MiechGlab* 87; *FalZioł* V 99; A Źe iuŹ przekonywano práwem Menelaufa/ thedy on obiecał dáć PtolomeuŹowi wiele pieniędzy *Leop 2.Mach* 4/45; *SarnUzn* D4v; *RejZwierc* 72; *SarnStat* 277 (3).

6. W powtórzeniach przed paralelnymi skłádnikami wypowiedzenia złoŹonego wŹspółrzędnie [Niekiedy powtórzenia odnosŹ się do caŹej grupy wyrazów podkreŹlajác ekspresję wypowiedzenia] (629) :

PoŹłączenia: »już ... już« (195): *LibLeg* 7/41; *RejJóz* B4v (3); *RejKup* e4 (6); YuŹ Źye był zakon Źtáry z obrŹędy Źwymy przez Źmyerć PáńŹká Źkończył/ yuŹ konyecznye wŹtác myał *KromRozm II* vv; *DiarDop* 105; *BielKom* G5v; *LubPs* aa2; IuŹ Źie ony bogáctwá márnie roŹproŹyły/ IuŹ Źie ony porządki ná

włzem odmieniły. *RejWiz* 99v (35); *RejZwierz* 137 (3); *BibRadz* 1.Cor 4/8; *Mącz* 317a (3); *RejAp* 35 (10); Abowiem ten chytry zły duch/ chocia y iuż ieft porážon/ chocia y iuż ieft łtarta głową iego [...] nigdj fie w fráfunku łwym á w łwey zazdrości nie wfpokoi *RejPos* 26 (69); *BielSat* N4v; *RejZwierz* 45v (20); *WujJud* 210 (2); *WierKróc* B3; *BudNT przedm* a4; *CzechRozm* 116v (2); Iuż mię była łroga zewłżąd śmierć otoczyła/ Iuż mię była wod piekielnych powódź łtrwożyła *KochPs* 23 (4); *CzechEp* 425; *KochJez* A2v (2); *NiemObr* 116; *KochFr* 130 (2); *KlonŻal* B3; *KochMRot* A3; *WerGośc* 243; *WisznTr* 34; *BielSen* 10; *KochPam* 85; *KochPieś* 54; *PudłFr* 68; *PaprUp* H4; Iuż zálzkodzić niemoże: iuż łye go nieboię *ZawJeft* 46; *GrochKal* 12; *GórnTroas* 45; *OrzJan* 57; *RybGęśli* B4; *GosłCast* 72 (3); *KlonFlis* H4v; *SapEpit* B4; *KlonWor* 67 (3). Cf »już ... a już«, »już ... i już«.

»już ... już ... już (...)« [trzykrotne (58), czterokrotne (18), pięciokrotne (4), sześciokrotne (2), siedmiokrotne (1)] (83); *RejKup* r7v; *LubPs* A3; *RejWiz* 4v (11); *RejAp* 99 (5); A tu iuż dopirko pewnie wiedz z nieomyłney obietnice Pánłkiey/ iż bogáctwá y obfitości y wielką pocźciwość rozmnoży fie w domu twoim. A tu iuż polá/ role/ łtodoły/ obory/ będą błogolławione twoie. A thu iuż iáko oliwne gáláki rozłkwitnie fie potomłtwo twoie. A tu iuż ná koniec łłyłzyłz/ iákác tę Pan mocną pieczęć przyłóżyć raczył ná thy nieomyłne obietnice łwoie *RejPos* 264v (38); Iuż y Bogá w trzech łtaniech pániá dułzká zowá. Iuż Kriřtá Páná łwego Bołtwá odłádzili/ Iuż go nam pożyczánym Bogiem wciynili. Iuż o iego wieczności nic nie wyznawáią/ A ktoby o tym mowił zá błázná go máią. *RejZwierz* 250 (18); *WujJud* 101v; *KarnNap* Bv; *KochPs* 189; Ale ty plákác nie będziefz/ boć iuż ołchły oczy/ Iuż łię goráca łzá z głowy zá łzá nie potoczy. Iużes w liczbie nieśmiertelnych duchow/ iuż nádzieie W łkutek łię tám obrociły/ wiátr ich nie rozwieie. *KlonŻal* D4 (2); Iuż łię tu do nich włzyšcy kupią: iuż tu z nimi łobie nadobne rozmowki máią: iuż łię tu łobie ládá czemu wśmieią. *WerKaz* 305; *KlonFlis* F2v; *KlonWor* 39.

»już ... juźci, juźci ... już« (2 : 1): oto go iuż macie/ iuźci to ieft on Báránek Boży/ o którym wam Ezáiałz Prorok powiádał *RejPos* 81 (3).

»już ... a już« (55): *OpecŻyw* 63v; *WróbŻołt* 7/13 (2); *LubPs* B6 (2); *RejWiz* 42v; *SarnUzn* E8; *RejAp* 97 (2); Płáczcie zemną włzyšey ludzie bo iuż oddaloná odemnie włzytká nádzieiá wefela/ á połowicá dułze mey iuż vmárłá. *HistRzym* 126; Rozmyłłze łobie iáki to łyn á iáki to krolewic przychodzi do ciebye s tymi nowinámi wdzyęcznymi/ iż fie iuż poiednał zá cię z Oycem łwoim/ á iż iuż nágrodził zá cię/ y záplácił *RejPos* 168 (39); *GrzegŚm* 37; *RejZwierz* 170 (4); Poćiefzę ich/ gdy do nich z tą nowiná przyidę: Iżes łię iuż národził/ móy namilłzy Pánie/ A iżes iuż wylłuchał ich łmętnó wołánié. *SiebRozmyśl* Gv.

»już ... i już« (15): *DiarDop* 102; *RejFig* Cc3v; *RejPos* 30 (5); *RejPosWiecz*³ 98; iuż ia bywam oliárowan y iuż nádchodzi czás rołłtánia mego *GrzegŚm* 12; *RejZwierz* 131; *CzechRozm* 165v; A Sará to łłyłzac zádrzwiámi/ rośmiałá łię/ bo iuż byli oboie łtárzy/ y iuż Sará miešáćnic niemiewála *SkarŻyw* 285; *CzechEp* 354; *JanN* E3; *SkarKaz* 5b.

7. Powtórzone „już” jako nawiązanie do przerwanego wtrąceniem toku zdania (16) : *RejWiz* 151v (2); *RejAp* 92 (4); *RejPos* 126v (4); Czás tefz iuż ieft ábyłmy iuż o Krolu náłzym Zięmlkim/ á teras zmárłym ktorego pogrzeb/ y ołtátnią połługę obchodźim/ iuż mowili. *BiałKaz* Hv (2); *CzechRozm* 56 (2); Iam to iuziednak iuż obmyłł *ActReg* 51 (2).

8. Z trybem przypuszczającym (114) :

Polączenie: »(-)by ... jużby« [szyk 81 : 31] (114): Iużbych o lie nie niedbála/ Bym cię zdrowego widziáá. *BierEz* Q2 (3); *HistJóz* C4v; *RejPs* 86 (3); *RejJóz* O4v (7); *RejKup* i6v (9); *MurzHist* P4v; *KromRozm III* F7v; *Diar* 68 (2); *DiarDop* 113; O gdybyś Boże złośniki mocą thwoyą pobił/ Iużby każdy mąż winny krwye odemnye podał tył *LubPs* eev (2); *RejWiz* 50 (6); *RejZwierc* 103; *BielKron* 196v (4); *RejAp* 92v (2); *GórnDworz* X7v (3); *RejPos* 200v (17); *KuczbKat* 125; *RejZwierc* 251v (5); *BielSpr* 54v; *RejPosWstaw* [110²]v; *CzechRozm* 187 (2); Iużby dziś Aruns mężny pewnie cífzey fiedzyał/ Gdyby o tym przewaźnym cnym Rycerzu wiedzyał. *PaprPan* Xv (8); By nie tá łtolicá S. iużby Chrześciánłtwo z Heretyctwá obrociło fię w pogánłtwo *SkarJedn* 144 (6); *KochPs* 38; *SkarŻyw* A4 (2); *MWilKHist* D2; *CzechEp* 183 (4); *KochFr* 98 (2); *WisznTr* 31; *GórnRozm* C; *PaprUp* Xv; *Phil* R2; *OrzJan* 151 (2); A by mu była Párká wieku nie łkrociła/ Iużby rołtropność iego dołzła tego była. *KořakCath* B3; *WujNT* 365; *WysKaz* 22; *JanNKar* E3v; *GrabPospR* L3; *SkarKaz* 548b; *VotSzl* E2v; *CzahTr* Iv; *PaxLiz* B4; *KlonFlis* H4v; *KlonWor* **3v.

II. Wielokrotne „już ... już” w funkcji zbliżonej do spójnika występuje w wypowiedzeniach oznajmujących (207) :

a. Między składnikami zachodzi stosunek łączny ‘i ... i’, ‘a ... a’ itp. (141) :

Polączenia: »już (i) ... już (i) ... (i) ...« (27): *RejJóz* 05; *RejKup* f8; *KromRozm II* d3v; *LubPs* T6v; Ano iuż gořpodárłtwo/ iuż wřzytki pożytki/ Zycźliwie opátruią *RejWiz* 42v (4); Iuż Anny/ iuż Máriey pánnny mátki Pánłkiey nie wřpominam *RejAp* 111v; *RejPos* 64 (6); *RejZwierc* 72 (3); *StryjKron* 250; Iuż wiofná/ iuż láto minie/ A ten z głowy mróz nie zginie. *KochPieś* 54; *WysKaz* 40; Iuż wełná/ iuż y iedwab y płotno z pokrzywy/ Człowiek wynálazł *KmitaSpit* A4v (3); *CiekPotr* 63; Iuż dźierzę/ iuż łpórniká/ iuż nieprzyiácielá Mam *GosłCast* 58; *KlonFlis* D2v.

»już (i) ... już (i) ... już (i) (...)*« [trzykrotne (11), czterokrotne (7), pięciokrotne (1), sześciokrotne (4)] (23):* Od pełniew y przez ořtatniá czwierć/ iuż goráca iuż dźdźe/ iuż gromy przechodzić będą. *LudWieś* B2v; *KromRozm III* C7v; *RejAp* 112v (2); Iuż pánowie/ iuż Biłkupi/ iuż rozliczne procefyie/ krzyk/ wrzáłk/ płácz/ zbieżá fię około niego. *RejPos* 243 (6); Ale żywot poćciwego człowieká/ ktory wřzytkiego z nadobną pomiernościá wřywa/ iuż y wdźięczny/ iuż y zdrowy/ iuż y wefoły/ iuż y beřpieeźny/ á z wielką miościá ludzká y z dobrá łławá zawźdy ozdobyony być muśi. *RejZwierc* 104 (10); *SkarŻyw* 552; *WerKaz* 299 (2).

b. Między składnikami zachodzi stosunek rozłączny ‘bądź ... bądź’, ‘albo ... albo’ itp. (66) :

Polączenia: »już ... już« (12): *WróbŻołt* Z6v; *KrowObr* 49v; *Varia fortuna Rozmáyite* łzczęście yuřz dobre/ yuřz złe/ odmienne. *Mącz* 475c (2); *Vsłyřzawřzy* to mátká poczęłá przywodzić młodzienciá iuż prořbámi iuż groźbámi y bićiem/ áby tę táiemnicę powiedziáł. *HistRzym* 72; *RejPos* 338; *RejZwierc* 194v; *BiałKaz* I3v; *SarnStat* 570; *KlonFlis* B4v; Wierci fię: rzeczą mieni: twarz/ iáko v kurá Indyřłkiego podgárłek/ iuż śina/ iuż burá. *KlonWor* 3 (2).

»już ... już ... już (...)*« [trzykrotne (2), ořmiokrotne (1), dźięciokrotne (1)] (4):* Potym Hádryanie/ iáko inřzy Papięzowie w chodzili ná Pápięłtwo/ y iáko fię cífnęli y vbiegáli/ iuřz przez trućiny/ iuřz przez zábijánia/ iuřz przez tzárnokięłtwá *KrowObr* 37v; Izali fię ci wřzyřcy iedni od drugich nie odřtzeřpili? iuřz odzienim/ iuřz pafy: iuřz boty/ iuřz kořzulámi/ iuřz płářtztámi/ iuřz kápicámi/ iuřz

pátrzenim iuż mowienim/ á krotko mowiac/ w żadney fie rzetzy miedzy łobą nie zgadzaią *KrowObr* B (2); *RejPos* 280.

»już tak, już inak« (1): tákye miŕtrze pobudził/ ktorzy yuż ták/ yuż inák vcząc [...] powagę yego y wyárę w łercách ludŕkich zwátlili *KromRozm I* M4v.

»już tak, już owak« (2): á yeden káždy łnich/ yáko go wyátr náuki zányefye/ yuż ták/ yuż owák vczy. *KromRozm I* E2 (2).

»już taki, już ow(ot)aki« (2): I prawie nałzyi łłości vgodzić niemoże iufz takié iufz owotakié nám doctory łłowa łwe⁸⁰ daiąc. *MurzNT* 51; *BiałKat* 36.

»już ten, już on« (2): *OpecŻyw* 156; rozliczne łą przypadki ná wojnie; á iuż teraz tego/ iuż zás one⁸⁰ [*nunc hunc et nunc illum*] zábia miecz *Leop 2.Reg* 11/25.

»już ten, już ow« (2): *GłabGad* N5v; Ale iż piłmá Świętego żadnego po łobie niemałz/ przeto tełz/ iufz to/ iufz owo piłmo porywałz *KrowObr* 225v.

*** *Bez wystarczającego kontekstu* (4) : Nunc ergo, juss przeto *BartBydg* 246b; Iam adverbium temporis, Teraz/ dopiro/ też wnet álbo hnet/ też yuż. *Mącz* 163b; Modo adverbium [...] Teras/ yufz. *Mącz* 227c; *Calep* 497a.

Cf **JUŻCI, JUŻEŻ, JUŻLI**